

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Կը Բացայայտուին Պատերազմի Պարտութեան Իսկական Պատճառները

Տակաւին երկար ժամանակ պիտի խօսուի ու գրուի 44-ի պատերազմի ընթացքին Հայկական կողմի կրած ծանր պարտութեան պատճառներուն մասին, որուն ծալքերը կամաց-կամաց ի յայտ կու գան ու կը բացայայտուին իսկական պատասխանատուները, որոնց տասնամեակի վրայ երկարող անտարբերութիւնը ազգը մատնեցին նման աղէտի:

Սթոքհոլմի մէջ գործող Սիջազգային Խաղաղութեան Ուսումնասիրութեան Հիմնարկի անցեալ շաբաթ հրապարակած տեղեկութիւնները լոյս կը սփռեն այն իրողութեան վրայ, որ ամբողջ տասնամեակ մը Հայկական Զինուած Ուժերու սպառազինուծը ու արդիական զէնքերով մատակարարուծը չեն արժանացած պատշաճ ուշադրութեան ու չեն ընթացած իրավիճակի պարտադրած հրամայականներուն համապատասխան:

Համաձայն Հիմնարկի հրապարակած վերջին տուեալներուն, 2011-2020 թուականներու ընթացքին Պաքուն ներմուծած է 3 միլիարդ 274 միլիոն տոլարի սպառազինութիւն, Հայաստանը՝ 398 միլիոն տոլարի: Հայաստանեան ներմուծումներու գերակշիռ մասը՝ 248 միլիոն տոլարի սպառազինութիւնը իրականացուած են 2018 թուականի Թաւշեայ Յեղափոխութենէն յետոյ՝ 2019-ին:

2018 թուականի Ապրիլեան քառօրեայ պատերազմէն ետք, երբ նախագահ Սերժ Սարգսեան յայտարարեց թէ, Հայկական բանակը կը կռուէր 80-ականներու զէնքերով շատեր խորհեցան թէ ան փոխաբերական իմաստով տուած է այդ օրինակը: Այժմ ի յայտ կու գայ որ, ոչ թէ մինչեւ այդ, այլ եւ 2016-էն ետք ինկած ժամանակաշրջանին եւս Հայկական բանակի կարողութիւնը էական փոփոխութեան չէ ենթարկուած եւ քայլեր չեն առնուած որոշ չափով հաւասարակշռութիւն հաստատելու Ատրպէյճանի զինուորական կարողութիւններուն հետ: 2011-2018 Հայկական բանակին վրայ ծախսուած է 150 միլիոն, որ համազօր է տարեկան շուրջ 20 միլիոն տոլարի: Այդ գումարով այսօր Երեւանի մէջ հազար կարելի է կառուցել երկու կամ երեք շքեղ դղեակ: Այդ գործերով է որ զբաղած էին նախկին օլիգարխիկ համակարգի վեր-

«Մեր Թաւշեայ Մանտաթը Փոխարինեցէր Պողպատեայ Մանտաթով»: Քարոզարշաւի Առաջին Օրը Յայտարարեց Նիկոլ Փաշինեան

Հայաստանի մէջ պաշտօնապէս սկսաւ արտահերթ ընտրութիւններու քարոզարշաւի, որ կը շարունակուի մինչեւ Յունիսի 18-ը: «Քաղաքացիական Պայմանագիր» կուսակցութեան ընտրական ցուցակը գլխաւորող Նիկոլ Փաշինեան իր ընտրարշաւը սկսաւ այցելելով Արմաւիրի մարզի տարբեր համայնքներ ու ամէնուրեք արժանացաւ ժողովրդային մէջ ու խանդավառ ընդունելութեան:

«Մեր Թաւշեայ մանտաթը փոխարինեց պողպատեայով», Փաշինեանի Արմաւիրի մարզին մէջ նման ուղերձով դիմեց իր աջակիցներուն:

«Ոմանք ասում են, որ Յունիսի 20-ին եւ դրանից յետոյ, էսպէս ասած, իրենք կրելու են, մենք էլ ասում ենք՝ ձեր պատիժն էք կրելու: Առնուազն 60 տոկոսով քուէ ենք ակնկալում, որպէսզի մենք ձեր տուած ուժեղ եւ պողպատեայ մանտաթով արմատախիլ անենք Հայաստանի քաղաքական դաշտից այն ուժերին, ովքեր ուզում են քաղաքացիական պատերազմ հրահրել Հայաստանի Հանրապետութիւնում», - ընդգծեց վարչապետի

Վարչապետի պաշտօնակատար Նիկոլ Փաշինեան քարոզարշաւի ընթացքին

պաշտօնակատարը:

Փաշինեան նախ խօսեցաւ բանավեճի իր հրաւերին ի պատասխան երկրորդ նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանի յայտարարութեան մասին:

«Անոնց ամբողջ իշխանավարումը եղած է ոչ այլ ինչ, քան սեփական ժողովուրդին մենամար-

տի հրաւիրելը եւ գնդակահարելը: Անոնք 2008 թուականի Մարտի 1-ին են մենամարտի հրաւիրել ու գնդակահարել, ընդ որում՝ առանց հրաւերի», - յայտարարեց Փաշինեան:

Ապա պատասխանեց երրորդ

Հայաստան Ամենաշատ Սպառազինութիւններմուծած է 2018-էն Յետոյ

44-օրեայ պատերազմին նախորդած տասը տարուայ ընթացքին՝ 2011-2020 թուականներուն, Ատրպէյճանը Հայաստանէն 8,2 անգամ աւելի շատ սպառազինութիւններմուծած է, որով 2/3-րդը Պաքուն ստացած է ՀԱՊԿ անդամ Ռուսաստանէն եւ Պելառուսիայէն, յայտնած է Սթոքհոլմի մէջ Միջազգային խաղաղութեան ուսումնասիրութեան հիմնարկը՝ SIPRI-ը:

Ըստ հիմնարկի հրապարակման, քանի որ ո՛չ Հայաստանը, ո՛չ Ատրպէյճանը չունին նշանակալի ռազմական արդիւնաբերութիւն, հարկադրուած են սպառազինութեան գերակշիռ մասը ներմուծել, եւ 2011-2020 թուականներու ընթացքին, Պաքուն ներմուծած է 3 միլիարդ 274 միլիոն տոլարի սպառազինութիւն, Հայաստանը՝ 398 միլիոն տոլարի: Ընդ որում, հայաստանեան ներմուծումներու գերակշիռ մասը թուագրուած են 2018 թուականի Թաւշեայ յեղափոխութենէն յետոյ՝ 2019-ին, միայն այդ տարի Երեւանը ներմուծած է 248 միլիոն տոլարի սպառազինութիւն կամ տասը տարուայ ընթացքին ներմուծուածի 62,3 տոկոսը:

SIPRI-ի հետազոտողներու բերած թիւերուն համաձայն, 2011-2020 թուականներու ընթացքին, Ատրպէյճանին մատակարարած սպառազինութեան 60,1 տոկոսը

եկած է Ռուսաստանէն, 26,6 տոկոսը՝ Իսրայէլէն, 7,1 տոկոսը՝ ՀԱՊԿ-ի գծով Հայաստանի մէկ այլ դաշնակից Պելառուսիայէն, Թուրքիայէն՝ 2,9 տոկոսը, այլ երկիրներէ՝ 3,3 տոկոսը:

Հայաստանի պարագային եւս Ռուսաստանն է հիմնական մատակարարը՝ ամբողջ սպառազինութեան 93,7 տոկոսը ռուսաստանեան է, յաջորդը Յորդանանն է՝ 5,3 տոկոս, երրորդ տեղը Ուքրաինան է՝ 1 տոկոս:

Այսինքն, ըստ հետազոտութեան, 44-օրեայ պատերազմին նախորդած տասը տարիներուն Ռուսաստանը գրեթէ երկու միլիարդ (1 միլիարդ 967 միլիոն) տոլարի սպառազինութիւն մատակարարած է Ատրպէյճանին, Պելառուսը՝ աւելի քան 232 միլիոն տոլարի: Հայաստանին Ռուսաստանը մատակարարած է 372,9 միլիոն տոլարի սպառազինութիւն:

SIPRI-ի համաձայն, 2011-2020 թուականներուն, Ռուսաստանը Հայաստանին մատակարարած է հետեւեակի մարտական մեքենաներ, հրասայլեր, հակաօդային պաշտպանութեան միջոցներ, համազարկային կրակի ինքնամուղ համակարգեր: 2016-ին Մոսկուան Երեւանին փոխանցած է «Իսքանտեր»

Լեռնային Ղարաբաղը Պայտընի եւ Էրտողանի Յառաջիկայ Հանդիպման Օրակարգին Վրայ

Միացեալ Նահանգներու նախագահ՝ ձոզէֆ Պատընի եւ Թուրքիոյ ղեկավար՝ Ռէճէպ Էրտողանի՝ Յունիս 14-ին Պրիւքսելի մէջ ծրագրուած առաջին դէմ առ դէմ բանակցութիւններու օրակարգին վրայ ընդգրկուած է նաեւ զարաբաղեան հակամարտութիւնը: Այս մասին երկու շաբթի երեկոյցեան Սպիտակ տան մէջ կայացած ասուլիսի ժամանակ յայտարարեց Միացեալ Նահանգներու նախագահի ազգային անվտանգութեան գծով խորհրդակցական ձէյք Սալիվան:

«Ինչ կը վերաբերի նախագահ Էրտողանի հետ հանդիպման, ապա այն պիտի կայանայ ՆԱԹՕ-ի գազաթնափողովի ծիրէն ներս: Բանակցութիւններու օրակարգը բաւական ծաւալուն է՝ այնտեղ ընդգրկուած են տարածաշրջանին մէջ այս պահուն առկայ խնդիրները, անոնց կարգին, բնականաբար, իրավիճակը Միջերկրական ծովու արեւելեան հատուածի, Սուրիոյ, Իրանի ու Լեռնային Ղարաբաղի», - յայ-

ԼՈՒՐԵՐ

Կարելոր է ԱԺ-էն Ներս Ունենալ Արեւմտեան Եւ Եւրոպական Արժէքներ Կրող Որեւէ Քաղաքական Ուժ. Արամ Սարգսեան

Նախընտրական քարոզարշաւի 2-րդ օրը «Հանրապետութիւն» կուսակցութիւնը էջմիածին քաղաքէն սկսաւ հանդիպումները:

Կուսակցութեան վարչապետի թեկնածու, նախկին վարչապետ՝ Արամ Սարգսեան համոզուած է, որ յաղթելու համար ունին բոլոր հնարաւորութիւնները թէ՛ անցած ճանապարհով, թէ՛ ունեցած հետագիծով, արմատներով ու ազգանունով:

«Բացարձակ անհրաժեշտ է ցանկացած պարագայում Ազգային ժողովում ունենալ արեւմտեան, եւրոպական արժէքներ կրող որեւէ քաղաքական ուժ, որովհետեւ միայն ուսուսական շահը պաշտպանող քաղաքական ուժերի ներկայութիւնը ցանկացած իշխանութեան համար, նոյնիսկ ամենաուսուսականի համար ձեռնտու է, որովհետեւ ինքը բանակցելու, հաւասարակշիւ տեղ չունի», - նշեց Արամ Սարգսեան:

«Հանրապետութիւն» կուսակցութիւնը կը համարէ, որ Հայաստանի անվտանգութիւնը ամրացնելու համար պէտք է համագործակցել ԵԱՀԿ Մինսքի խումբի անդամ երկիրներու հետ, իսկ հայատարալիցական սահմանին ստեղծուած բարդ իրավիճակի հանգուցալուծման համար պէտք է դիմել ՄԱԿ-ի Անվտանգութեան խորհուրդին: Գերիներու, սահմաններու խախտման եւ տարանցիկ ճանապարհներու խնդիրը պէտք է լուծուի ո՛չ թէ Հայաստան-Ատրպէյճան-Ռուսաստան ձեւաչափով, այլ ՄԱԿ-ի մէջ:

Ինչ կը վերաբերէ Արցախին, ապա, Արամ Սարգսեանի խօսքով, քանի դեռ Մինսքի խումբի երեք անդամ երկիրները՝ Ֆրանսան, ԱՄՆ-ը ու Ռուսաստանը կ'ըսեն, որ Արցախի կարգավիճակը լուծուած է, պէտք է օգտուիլ այդ առաւելու-

«Հանրապետութիւն» կուսակցութեան ղեկավար՝ Արամ Սարգսեան

թեւէն. - «Երեք եռանախագահողի հետ էլ պէտք է քրտնաջան աշխատենք: Պիտի աւելին աշխատենք նաեւ Ռուսաստանի հետ, Ռուսաստանի ուղղութեամբ աշխատենք նաեւ այլ երկրների միջոցով Ռուսաստանի բարեկամ, ասենք՝ Չինաստանով, Հնդկաստանով, Սիրիայով պիտի փորձենք աշխատել: Բայց ես հասկանում եմ նաեւ, որ Ռուսաստանին էլ Մինսքի խումբը անհրաժեշտ է, որովհետեւ դա միակ հարթակն է, որտեղ ինքը Եւրոպայի ու ԱՄՆ-ի հետ յատակ շփման հնարաւորութիւններ ունի, եւ միակ հարթակն է, որտեղ կարող է Ատրպէյճանի ու Թուրքիայի հետ առեւտուր անել: Հակառակ պարագաներում էդ առեւտրի հնարաւորութիւնը ամբողջութեամբ էս պատերազմով կորսուեց: Իսկ մեր հետ առեւտուր անելու ոչինչ չկայ: Եթէ մենք ՄԱԿ չենք դիմում, մենք դառնում ենք Ռուսաստանի գրպանը դրուած, եւ մեր անկախութիւնը թողած մի կողմ, մեր հետ բոլորը սկսում են շփուել Ռուսաստանի միջոցով»:

Ղարաբաղի Հարցով Հայաստանը Դաշնակից Չունի. ՀՀ Առաջին Նախագահ

Լեւոն Տէր Պետրոսեան ՀԱԿ նախընտրական ծրագիրը ներկայացնելու ժամանակ

Մեր ազգի մեծամասնութիւնը եւ բոլոր քաղաքական կուսակցութիւններու մեծամասնութիւնը դեռ չեն հասկցած այն ճշմարտութիւնը, որ Ղարաբաղի հարցով Հայաստանը դաշնակից չունի: Այս մասին ՀԱԿ նախընտրական ծրագիրը ներկայացնելու ժամանակ ըսաւ ՀՀ առաջին նախագահ, կուսակցութեան վարչապետի թեկնածու Լեւոն Տէր Պետրոսեան:

«Հիմա դեռ կրկնում են՝ դէ ոչինչ, եթէ Ռուսաստանը չէ գործակիցը, ԱՄՆ-ն կը լինի, Իրանը կը լինի: Սա նշանակում է, որ ոչ թէ հին պատմութեան, այլ մեր օրերի, վերջին երեք տասնեակ տարիների դառը փորձից չենք ուզում դասեր քաղել, բացարձակապէս: Մենք մի անգամ սխալուել ենք 100 տարի առաջ, անցել է 70 տարուայ այդ սովետական շրջանը,

Ղարաբաղեան շարժումը 90-ական թուականներին լրջագոյն դասեր էր քաղել պատմութիւնից, եւ մենք ստեղծեցինք պետութիւն, տարանք յաղթանակներ»:

Լեւոն Տէր Պետրոսեանի խօսքով՝ եթէ սերունդի մը ընթացքին կրկնենք նոյն սխալը, ինչանք նոյն անդունդը, կը դառնանք աշխարհի համար խղճահարութեան արժանի ազգ. «Կ'ընկնենք Սոմալիի, Եմենի օրը, ուզո՞ւմ ենք այդ երկրների շարքին դասուել»:

Տէր Պետրոսեանը իր կուսակիցներուն կոչ ըրաւ վարելու հանգիստ սառնասիրտ քարոզչութիւն. «Երբեք բանակուուի մէջ չմտնէք ընդդիմախօսների հետ: Ինչ կ'ուզի՝ անեն, թող իրենց ցոյց տան: Ձեր փաստարկները այնքան հզոր են, որ բացարձակապէս կարիք չունէք նման բանակուուի մէջ մտնելու»:

Նախկին Զինուորականն Ու Կամաւորական Ձոկատի Հրամանատարը Գործած Են Պետական Դաւաճանութիւն

Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութիւնը (ԱԱԾ) կազմակերպուած խումբի կողմէ պետական դաւաճանութեան դէպք բացայայտած է. այդ խումբի անդամներէն երկուքը ինքնախոստովանական ցուցմունքներ տուած են:

Ըստ ԱԱԾ-ին՝ խումբի գործողութիւններու հետեւանքով «հականօրէն խաթարուել է Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան եւ Արցախի պաշտպանութեան բանակի մարտունակութիւնը, խոչընդոտուել է մարտական խնդիրների հետագայ իրագործումը, ստեղծուել են նպաստաւոր պայմաններ թշնամական զորքի կողմից հարաւային ուղղութիւնում պաշտպանութեան գծի ճեղքման եւ դէպի Արցախի խորքը հետագայ առաջխաղացման համար»:

Ազգային անվտանգութեան ծառայութիւնը մանրամասնած է՝ մարտական մետալներով պարգեւատրուած նախկին զինուորականը Հայաստանի քաղաքացիութիւն ունեցող մէկ այլ անձի հետ Թուրքիոյ մէջ ընդունած են Ատրպէյճանի յատուկ ծառայութիւններու առաջարկը՝ նիւթական օգուտներ ստանալու դիմաց հաւաքագրելու եւ ի

վնաս Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան եւ արտաքին անվտանգութեան գործելու:

2020-ի Սեպտեմբերին սկսած պատերազմի ընթացքին, կազմակերպուած խումբի անդամներէն մէկը, որպէս կամաւորական ջոկատի հրամանատար մարտական գործողութիւններուն մասնակցելու պատրուակով մեկնած է Հաղրութի ինքնապաշտպանական շրջան եւ մինչ Հոկտեմբերի վերջը շարունակած է տեղեկութիւններ հաւաքել ու ատրպէյճանցիներուն փոխանցել:

Այս գործողութիւնները, ԱԱԾ-ի հաղորդագրութեան համաձայն, ատրպէյճանական կողմին հնարաւորութիւն տուած են տեղորոշել յատուկ կարեւորութիւն ունեցող սպառազինութեան եւ սարքերու գտնուելու վայրերն ու անվրէպ խոցումներ կատարել, շարքէն հանել հայկական բանակային միաւորումները եւ կենդանի ուժը:

Կազմակերպուած խումբի անդամներէն երկուքը ներգրաւուած են, որպէս մեղադրեալ, ինքնախոստովականական ցուցմունքներ տուած են, անոնց նկատմամբ խափանման միջոց ընտրուած է կալանաւորումը:

Սիւնիքը Մերժեց Քոչարեանին Հակառակ Համայնքապետերու Բոլոր Ձանքերուն

Կապանի մէջ Քոչարեանի հանրահաւաք սակաւաթիւ մասնակիցներով

Յունիս 7-ին, Կապանի մէջ Քոչարեանի հանրահաւաքը նաեւ անցած է բաւական սակաւաթիւ մասնակիցներով, յատկապէս, եթէ հաշուի առնենք, որ Կապանի քաղաքապետը, կը սատարէ «Հայաստան» դաշինքին:

Եւ այս այն պարագային, երբ Քոչարեանի ցուցակին վրայ հանգրուանած Սիւնիքի համայնքապետերը վարչական լծակներ ունին, իսկ վահէ Գակոբեանն ալ Չանգեղուրի պղնձամոլիպտենայինի սեփականա-

տէրերէն է եւ աշխատակիցներուն վրայ լծակներ ունի:

Սիւնիքի մէջ տեղի ունեցածը սիւնեցիներու պատասխանն է Քոչարեանին՝ Փաշինեանի դէմ հայհոյանքներով հաւաքներ եւ խուլիկանութիւն կազմակերպելուն համար: Գորիսի հանրահաւաքին եւս քիչ մարդ ներկայ եղած է:

Այսպիսով Քոչարեանը Սիւնիքին մէջ կատարեալ անյաջողութիւն ապրած է, չնայած որ կ'ակնկալէր հզոր մեկնարկ:

ԼՈՒՐԵՐ

Մոսկուայի Մէջ Վերսկսած են Բանակցութիւնները Յայաստանի, Ատրաբայի ու Ռուսաստանի Միջեւ

ՀՀ Պաշտպանութեան նախարարութիւնը հաստատած է, թէ Մոսկուայի մէջ վերսկսած են բանակցութիւնները Ռուսաստանի, Ատրաբայի ու Հայաստանի ներկայացուցիչներու միջեւ: Եռակողմ այս շփումները պիտի ըլլան շարունակական, նշած են այս գերատեսչութեան՝ չմանրամասնելով հանդիպման յատակ օրակարգն ու մասնակիցները:

Ռուսաստանեան ԹԱՍՍ լրատուական գործակալութիւնը տեղեկութիւն տարածած էր, որ Յունիս 2-ին Մոսկուայի մէջ եռակողմ հանդիպում եղած է հայ-ատրաբայ-ճանական սահմանին լարուածութեան թուլացման ուղիներու վերաբերեալ քննարկմամբ: Ըստ հայաստանեան մամուլին՝ հանդիպման առանցքին եղած է նաեւ 8 օր առաջ հայկական տարածքէն գերեզմարուած 6 հայ զինծառայողներու վերադարձի հարցը:

Ինչպէ՞ս աւարտած են բանակցութիւնները, արդեօք յայտնի է յաջորդ հանդիպման ժամկետը, պաշտպանական գերատեսչութիւնը մանրամասնութիւններ չի փոխանցեր, հեռաձայններուն չեն արձագանգեր վարչապետի պաշտօնակատարի մամուլ խօսակարգը եւ Գլխաւոր շտապի տեղեկատուութեան բաժնի ղեկավարը: Ըստ տարբեր աղբիւրներու՝ այս հանդիպման մասնակցած են ռուս խա-

ղաղապահ գործառնիչները, հրամանատար՝ Մուրատովը եւ Հայաստանի գլխաւոր շտապի պետի տեղակալը:

Արդէն 23 օր է, որ ատրաբայ-ճանական գործերը ներխուժած են հայկական տարածքներ՝ քիլոմետրերով խորացած Գեղարքունիքի ու Սիւնիքի մարզերու ուղղութեամբ, ատրաբայ-ճանական կրակահերթէն մէկ հայ զինծառայող սպանուած է, 6-ը գերեզմարուած են: Սահմանին պարբերաբար հայ ու ատրաբայ-ճանցի զինծառայողներու միջեւ ձեռնամարտեր, ծեծկռտուքներ տեղի կ'ունենան, վերջինը երէկ առաւօտեան էր՝ Գեղարքունիքի մարզ: Հրազէն չէ կիրառուած, տեղեկացուցած են պաշտպանութեան նախարարութեան: Երկու հայ զինծառայողներ թեթեւ մարմնական վնասուածք ստացած են:

Մարզի գիւղերուն մէջ արդէն սովորութիւն եղած է ատրաբայ-ճանական վրաններու գոյութիւնը արօտավայրերը եւ իրենց բարձունքները: Կուրթ համայնքի ղեկավար՝ Սիմա Չիթեան ըսած է, որ ատրաբայ-ճանցիները անխախտ այնտեղ են. «Նոյն տեղերում կանգնած են, նոյն դիրքերում, օրը 30 անգամ տեղանք ենք նայում հեռադիտակով, դէ անգին աչքով հեռուի մէջ լաւ չեն երեւում, բայց հեռադիտակով նայում ենք՝ իրենց նոյն տեղերը, իրենց վրանները, զինուորները»:

ԱԳՆ-ի Երեք Տեղակալները Ազատուեցան Իրենց Պաշտօններէն

Արտաքին գործոց նախարարի տեղակալներ՝ Աւետ Ադոնցը, Արտակ Ապիտոնեանը եւ Գագիկ Ղալաբեանը Նիկոլ Փաշինեանի՝ արձակուրդի մէջ գտնուելու ընթացքին գինք փոխարինող փոխվարչապետի պաշտօնակատար՝ Տիգրան Աւինեանի աջօրուայ՝ Յունիս 8-ի որոշումներով ազատուած են գրաւած պաշտօններէն, այս մասին տեղեկացանք Հայաստանի կառավարութեան որոշումներու պաշտօնական կայքէջէն:

Եթէ Գագիկ Ղալաբեան հրաժարականի դիմում ներկայացուցած էր դեռ Մայիս 27-ին, ապա երէկ յայտարարուեցաւ, որ Աւետ Ադոնցը, Արտակ Ապիտոնեանը եւ Տիգրան Աւինեանը արձակուրդով փոխարինուած են ներկայացուցած են եւ անցեալ շաբաթ համապատասխան միջնորդագիրներով ուղարկած վարչապետի աշխատակազմ:

Աշխատանքէն ազատուած երեք փոխնախարարներէն կապուեցանք Գագիկ Ղալաբեանի հետ, սակայն ան հրաժարեցաւ պատասխանել հարցերուն, անոնց կարգին՝ իր հրաժարականի պատճառի վերաբերեալ հարցին. «Ես խնդրում եմ բոլոր մեկնաբանութիւնների համար լրատուական դիմէք էլի: Ոչ մի բան չունեմ ասելու Ձեզ»:

Հրաժարական ներկայացուցած արտաքին գործոց նախարարի բոլոր չորս տեղակալներէն միայն Արմէն Ղեւոնդեանի հրաժարականը չէ ընդունուած, եւ փաստօրէն, ի պաշտօնէ ան պէտք է շարունակէ ղեկավարել հանրապետութեան համար կարեւոր գերատեսչութիւնը:

Արտաքին քաղաքական գերատեսչութեան ներս հրաժարականներու շարքը սկսաւ Մայիս 27-ին, երբ աշխատանքէն ազատման դիմում ներկայացուց արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնակատար՝ Արա Ալվազեանը՝ պաշտօնավարելով կէս տարիէն քիչ մը աւելի: Ընդ որում, չորս օր անց Արտաքին գործոց նախարարութեան անձնակազմի հետ հրաժեշտի հանդիպման ժամանակ Ալվազեանը ուշագրաւ յայտարարութիւն ըրաւ՝ իր հրաժարականի պատճառին վերաբերեալ. «Իմ հրաժարականի որոշումը պայմանաւորուած էր հենց այդ պատճառով, որպէսզի երբեք չորս օր անց ինչ-որ բան չտարարուի ինչ-որ բանով, որ պաշտօնակատարի ղեկավարութիւնը կարող է ինչ-որ քայլ անել կամ համաձայնութիւն տալ ինչ-որ գաղափարների, նախաձեռնութիւնների, որոնք մեր պետականութեան, մեր ազգային եւ պետական շահերի դէմ են եղել»:

Facebook-ի Հայկական Տիրոջ Մէջ Ապատեղեկատուութիւնը Կը Ստուգուի Ու Կը Պիտակաւորուի

Դիմատետրի (Facebook) հայկական տիրոջ Մէջ, նախընտրական քարոզարշաւին ընդառաջ գանգուածօրէն տարածուող ապատեղեկատուութիւնները արդէն կը ստուգուին ու կը պիտակաւորուին՝ հիմնականին «սխալ» կամ «խեղաթիւրուած» նշումներով: Ծրագրերը առայժմ ժամանակաւոր է: Ապատեղեկատուութեան տարածումը կանխելու նպատակով փաստեր ստուգող լրագրողներու հայկական կազմը վրացի գործընկերներու հետ միասին երկու ամիս խոշորացոյցի տակ պիտի պահէ նաեւ ինտակրամը:

Քական գործիչ եւ ես տարածելու եմ ապատեղեկատուութիւն, եւ դուք չէք կարող ինձ հետ ոչ մի բան անել, որովհետեւ ես քաղաքական գործիչ եմ»:

Նախընտրական, ընտրական ու յետընտրական շրջանին փաստերու ստուգման ծրագրի օգնութեամբ Դիմատետրի հայաստանեան բաժնին մէջ կը նուազի ապատեղեկատուութեան տարածումը, կը կարծէ ծրագրին միտաբանը Media.am կայքի խմբագիր՝ Գեղամ Վարդանեան:

«Ապացուցուած ապատեղեկատուութիւնը աւելի քիչ կը հասնի Դիմատետրեան օգտատէրերին, եւ էդ է մեքենականութիւնը: Էնպէս չի, որ ամբողջ աշխարհում ընկերային մեք գրանցերի գործողութիւններից խմբագիրները, լրագրողները շատ գոհ են, միշտ աւելին ենք պահանջում մենք, միշտ աւելի շատ գործողութիւններ ենք պահանջում: Բայց էս պահին էդ էն է, ինչ ընկերային ցանցը իր կողմից կարող է անել խաղի կանոնները կարգաւորելու համար», - Ազատութիւն»-ի հետ զրոյցին ըսաւ Վարդանեան:

«Մի քանի սահմանափակում կայ՝ առաջինը՝ էն, որ տարածումն է քչանում, եւ երկրորդը՝ որ կարող է արգելուել գովազդ դնել», - նշեց կարինէ Ղազարեան:

ՀԱՊԿ-ը Հայաստանի Մէջ Զօրավարժութիւն Կը Կատարէ

Ռուսական պետական «Սփութնիք» գործակալութիւնը, յղում ընելով ՀԱՊԿ (Հաւաքական անվտանգութեան պայմանագրի կազմակերպութիւն) մամուլ քարտուղարին, Յունիս 3-ին հաղորդեց, որ «Ամպրոպ-2021» յատուկ զորավարժութիւնը կը կատարուի Հայաստանի մէջ: «Զօրավարժութիւնները ընթացքին երկու փուլով գործնական գործողութիւններ պիտի մշակուին գրահատեսակներու, յատուկ մեքենաներու, օդուժի, անօդաչու թռչող սարքերու եւ որոնող շուններու կիրառմամբ», - ըսած է ան, տեղեկացնելով նաեւ, որ Յունիս 1-3-ին Հայաստանի մէջ շտապակի բանակցութիւններ կատարուած են վարժանքները նախապատրաստելու համար, որոնք ՀԱՊԿ արագ արձագանգման հաւաքական ուժերու յատուկ նշանակութեան ուժերու ձեւաւորում կը նախատեսեն:

Հաւաքական անվտանգութեան պայմանագրի կազմակերպութեան մէջ կը մտնեն Հայաստանը, Պելառուսիան, Ղազախիստանը, Խրիստանը, Ռուսաստանն ու Տաճիկիստանը:

Քաղաքական մեկնաբան՝ Յակոբ Բաղալեանի կարծիքով՝ եթէ այս զօրավարժութիւնները ի պատասխան Հայաստանի դիմումի դիտարկուին, ապա այն բաւարար լուրջ քայլ չէ:

«Լարուածութեան աստիճանի, բնոյթի հետ համեմատութեամբ՝ սա բացարձակ համարժէք արձագանգ չէ, որովհետեւ մենք գործունեք փաստացի ՀԱՊԿ անդամ պետութեան, այսինքն՝ նաեւ ՀԱՊԿ պատասխանատուութեան գոտու սահմանախախտման հետ, եւ այդ սահմանախախտումը, մեղմ սասած, վերացուած չէ, այլ երկրի զինուած ուժեր կանգնած են այդ սահմանին, եւ այս պարագայում ՀԱՊԿ-ից, անկասկած, աւելի լուրջ եւ առարկայական, գոնէ քաղաքական մակարդակի արձագանգ էր պահանջուած», - չեշտեց Բաղալեան:

Չկատարուած Խոստումներից Մինչև Արտագաղթի Միակ Պատկեր. Քոչարեանի Յայտարարութեան Հետքերով

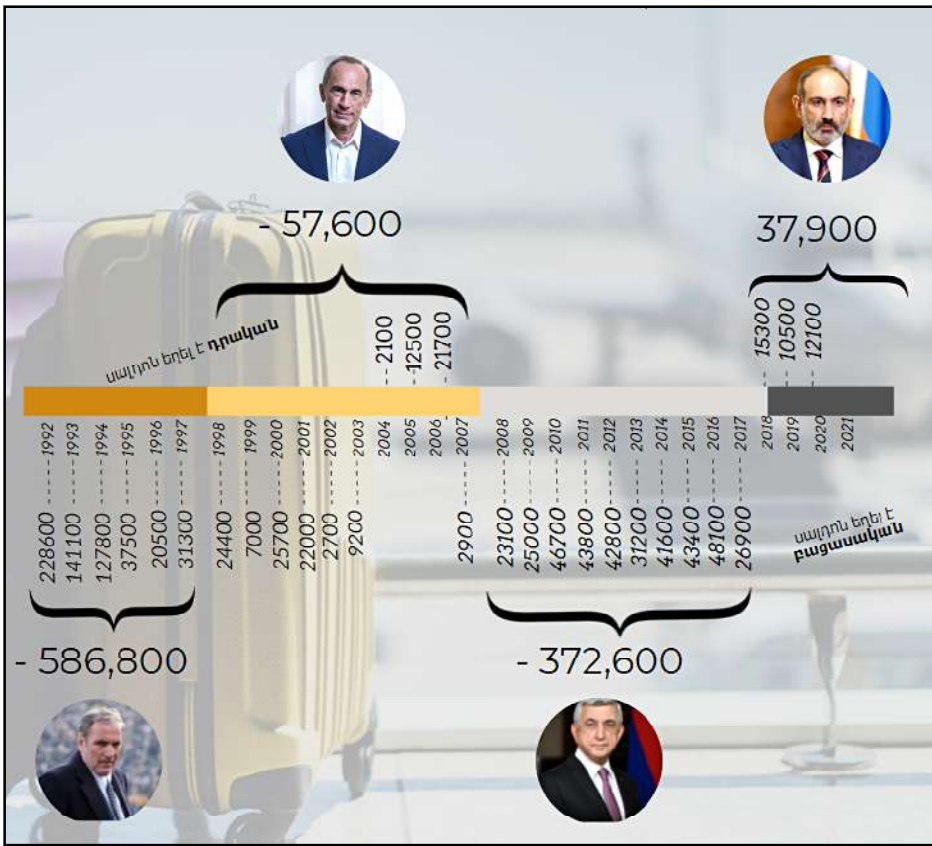
Հայաստանի երկրորդ նախագահ, «Հայրենիք» դաշինքի վարչապետի թեկնածու Ռոբերտ Քոչարեանը վերջին ժամանակներում ակտիւօրէն հարցազրոյցներ եւ ելոյթներ է ունենում մարզային նախընտրական հանդիպումների ժամանակ: Դրանց շրջանակում Քոչարեանը հանդէս է եկել մի շարք խնդրայարոյց յայտարարութիւններով:

Այսպէս, Մայիսի 29-ին վանաձորում քաղաքացիների հետ հանդիպման ընթացքում երկրորդ նախագահը, խօսելով արտագաղթի մասին, յայտարարել է, որ միայն իր նախագահութեան 3 տարիների ընթացքում է Հայաստանում գրանցուել միգրացիոն դրական ցուցանիշ:

«Հասկանում էք... էս 3 տարին՝ 2005, 2006, 2007, միակ տարիներն էին՝ Հայաստանի անկախութիւնը ձեռք բերելուց յետոյ, երբ մենք ունեցել ենք դրական միգրացիոն սալոյց: Աւելի շատ մարդիկ գալիս էին Հայաստան, քան գնում էին Հայաստանից: Հիմա պէտք է այդ ամէնը դուբլ անենք, պէտք է կրկնենք:», - յայտարարել է Քոչարեանը:

Քոչարեանն առաջին անգամ չէ, որ նման յայտարարութեամբ է հանդէս գալիս: «Փաստերի Ստուգման Հարթակը» պարզել էր, որ հնչեցուած միտքը, թէ միայն Քոչարեանի նախագահութեան օրոք է յաջողուել միգրացիոն դրական սալոյց ապահովել, սխալ է, քանի որ Նիկոլ Փաշինեանի վարչապետութեան երեք տարիներին էլ ժամանողները մշտապէս գերազանցել են մեկնողներին, եւ արձանագրուել է միգրացիայի դրական ցուցանիշ:

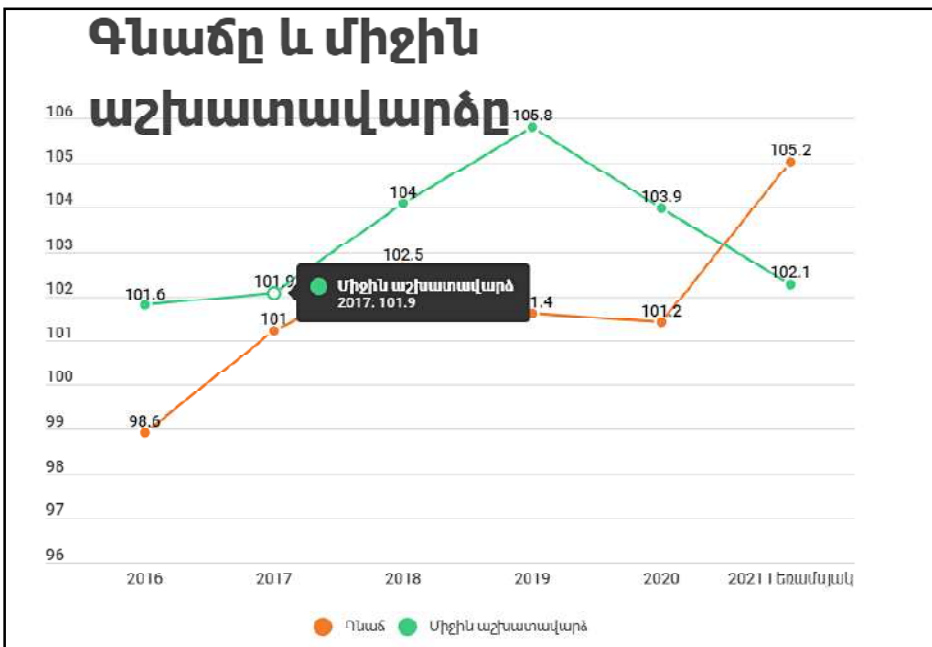
Միգրացիան Հայաստանում Անկախութեան Տարիներին

Գնաճը եւ Աշխատավարձերը Յետ Յեղափոխական Հայաստանում

Մայիսի 31-ին Քոչարեանն Արարատի մարզում ընտրողների հետ հանդիպմանը, անդրադառնալով գնաճի թեմային, միտք էր յայտնել, որ յեղափոխութիւնից յետոյ աշխատավարձերի բարձրացումը իրականում ինդեքսացիայ է եւ նոյնիսկ չի փակում գնաճը՝ կազմելով դրա կէսի կէսը:

«Եթէ քո աշխատավարձի աճը չի փակում նոյնիսկ ինֆլյացիան, դա ուղղակի ասում են ինդեքսացիայ: Եւ եթէ սղածը երկրում մեծ է, կառավարութիւնը պարտաւոր է ամէն տարի այդ ինդեքսացիան անել: [...] Այն, ինչ հիմա աւելացրել են քիչ-քիչ, դա նոյնիսկ ինֆլյացիայի կէսի կէսը չի փակում այս վերջին 3-4 տարուայ ընթացքում», - նշել էր նախկին նախագահը:

Անուամենայնիւ, ըստ Վիճակագրական կոմիտէի տուեալների, 2018-2020 թուականներին միջին աշխատավարձի տոկոսային աճը մշտապէս

շատ աւելի բարձր է եղել, քան սպառողական գների ինդեքսի աճը եւ միայն 2021 թուականի առաջին եռամսեակում է եղել աւելի ցածր: Յատկապէս այս երկու ցուցանիշների տարբերութիւնը գագացուել է 2019 թուականին, երբ գնաճը կազմել է 1.4 տոկոս, իսկ միջին աշխատավարձի աճը՝ 5.8 տոկոս:

Աղէտի գոտին չվերացաւ, Արցախն էլ չինքնորոշուեց. ինչ էր խոստացել Քոչարեանը

Արարատի մարզում կայացած հանդիպման ընթացքում Քոչարեանը յայտարարեց նաեւ, որ իր երբեք տուած բոլոր խոստումները կատարել է:

«Վստահ եղէ՞ք՝ էն մարդիկ չենք, որ սենց գանք ինչ-որ բաներ ասենք եւ չանենք: Ես չկատարած խոստում չունեմ ընդհանրապէս եւ սուտ ասելուց շատ-շատ հեռու եմ», - յայտարարեց Քոչարեանը:

Ի դէպ, իր տուած խոստումները ամբողջութեամբ կատարելու մասին Քոչարեանը յայտարարել էր նաեւ 2008 թուականի Ապրիլի 8-ին՝ իր վերջին ուղերձում:

«Փաստերի Ստուգման Հարթակը» ուսումնասիրել է Քոչարեանի կողմից 2003 թուականի նախընտրական շրջանում տրուած խոստումները եւ պարզել, որ, այնուամենայնիւ, դրանցից ոչ բոլորն են իրականացել:

Մասնաւորապէս, 2003 թուականի նախագահական ընտրութիւնների նախաշեմին Ռոբերտ Քոչարեանը խոստացել էր իւրաքանչիւր տարի երկրում ստեղծել 30-40 հազար աշխատատեղ, բարձրացնել Սեւանայ լճի ջրի մակարդակը 60 սմ-ով, աղէտի գոտին վերածել զարգացման գոտու եւ հասնել Լեւոնայի Ղարաբաղի ինքնորոշման միջազգային ճանաչմանը:

Ինչ վերաբերում է Սեւանի մակարդակը 60 սմ-ով բարձրացնելուն, Քոչարեանի պաշտօնավարման երկրորդ կէսում Սեւանայ լճի ջրի մակարդակն իսկապէս շարունակեց բարձրանալ եւ 2003-2008 թուականներին 1897.24 մետրից հասաւ 1898.79 մետրի: Այսինքն, փաստացի, Սեւանի մակարդակը բարձրացել է աւելի քան 1.5 մետրով:

Քոչարեանի մէկ այլ խոստում վերաբերում էր աշխատատեղերի ստեղծմանը: Վերջինս խոստանում էր ամէն տարի երկրում ստեղծել 30-40 հազար աշխատատեղ: Վիճակագրական կոմիտէն այդ տարիների համար գրանցուած աշխատողների վերաբերեալ վիճակագրութիւն չի վարել, եւ յայտնի չէ, թէ որքանով է Քոչարեանին յաջողուել իր նախընտրական խոստումը:

Յաջորդ խոստումը վերաբերում էր աղէտի գոտուն:

Քոչարեանն իր երկրորդ ժամկէտից առաջ, որպէս նախընտրական խոստում, յայտարարել էր, որ երկրաշարժի հետեւան քներն ամբողջովին վերացնելու է: «Աղէտի գոտին վերածուելու է զարգացման գոտու», - ասել էր նա:

Երկրորդ նախագահի այս խոստումը, սակայն, այդպէս էլ կեանքի չկոչուեց, եւ վերջինիս պաշտօնավարումից յետոյ յաջորդ կառավարութիւնները շարունակեցին աղէտի գոտու վերացմանն ուղղուած քայլերը:

Նշենք միայն, որ ըստ պաշտօնական տուեալների՝ 2008 թուականին աղէտի գոտու մօտ 7000 ընտանիքներ դեռեւս ունէին բնակարանով ապահովուելու խնդիր: Եւ չնայած Սերժ Սարգսեանի պաշտօնավարման առաջին 5 տարիներին այս ընտանիքներից մօտ 5400-ի համար սկսուեց բնակարանների եւ տների կառուցման պետական ծրագիր, սակայն աղէտի գոտին դեռեւս շարունակում է գոյութիւն ունենալ:

Քոչարեանի նախընտրական խոստումներից էր նաեւ դպրոցների խնդրի լուծումը: Երկրորդ նախագահը խոստացել էր «լուծել հանրապետութեան բոլոր դպրոցների գոյքային խնդիրներն ու շէնքային պայմանները»:

Քոչարեանի այս խոստումը չիրականացուեց ոչ միայն նրա, այլ նաեւ նրան յաջորդած բոլոր դեկավարների օրօք: Հայաստանում մինչ օրս կան դպրոցներ, որոնք ունեն ինչպէս շէնքային պայմանների բարելււման, այնպէս էլ գոյքային խնդիրների լուծման կարիք:

Քոչարեանի տուած խոստումներից, թերեւս, կարելի է առանձնացնել Լեւոնայի Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգաւորման մասին արուած խոստումը: Վերջինս նախընտրական շրջանում խոստացել էր «հասնել Լեւոնայի Ղարաբաղի ինքնորոշման միջազգային ճանաչման»:

Իրականում, սակայն, Լեւոնայի Ղարաբաղի ինքնորոշման հարցը կարգաւորել չհաջողուեց ոչ միայն Ռոբերտ Քոչարեանին, այլ նաեւ նրան յաջորդած Սերժ Սարգսեանին: Իսկ Արցախեան երկրորդ պատերազմից յետոյ Արցախի ճակատագիրն է՛լ աւելի մշուշոտ է դարձել:

Այսպիսով, փաստենք, որ Քոչարեանի պնդումը, թէ իրեն յաջողուել է իրականացնել իր բոլոր խոստումները, չի համապատասխանում իրականութեանը:

Սեւաղա Ղազարեան
Հայկ Յովհաննիսեան

Լեւոնայի Ղարաբաղը

Շարունակուած էջ 1-էն

տարարած էր Սպիտակ տան ազգային անվտանգութեան հարցերով խորհրդականը:

Ճէյք Սպիտակի խօսքով՝ Յունիս 14-ին Պրիւքսելի մէջ կայանալիք բանակցութիւններու գզալի մասը տրամադրուած պիտի ըլլայ նաեւ մարդու իրաւունքներու խնդրին եւ երկու երկիրներու միջեւ առկայ այն տարբերութիւններուն, զորս Սպիտակ տան ազգային անվտանգութեան հարցերով խորհրդականը արժեհամակարգային որակած էր:

Միեւնոյն ժամանակ, Ուաշինգթոնի մէջ յոյս ունին, որ ձոզեֆ Պայտրնի եւ Ռէճէյ Էրտողանի՝ տարիներու ընթացքին կուտակուած անձնական շփման փորձը կը նպաստէ պրիւքսելեան բանակցութիւններու յաջող ընթացքին:

Massis Weekly

Volume 41, No. 22

Saturday, JUNE 12, 2021

Armenian Parliamentary Election Campaign Officially Kicks Off

YEREVAN—Campaigning officially began in Armenia on Monday for the June 20 snap parliamentary elections aimed at ending a serious political crisis resulting from last year’s war in Nagorno-Karabakh.

Twenty-six political parties and blocs are vying for 101 seats in the next Armenian parliament that will decide the political future of the country.

The parties will need to win at least 5 percent of the vote in order to be represented in the National Assembly. The legal vote threshold for blocs is set at 7 percent.

Acting Prime Minister, leader of the Civil contract party Nikol Pashinyan is convinced that on June 20 “Armenian citizens will re-establish their power.”

“We will not even say “people,

vote for us”, we will say “people, vote for yourself,” Pashinyan said at the start of the campaign.

“On June 20 you will decide again, and we will obey. If you decide that we should continue to lead the country, we will. If you decide we shouldn’t, we will go,” Pashinyan said. .

As he campaigned in Armavir, Pashinyan lambasted the two ex-presidents Kocharian and Sarkisian and said that they will be brought to justice for what their past corrupt practices if he retains power. He also reiterated his calls for voters to hand him a landslide victory in the upcoming elections.

“We expect at least 60 percent of the vote ... We must uproot the political forces that want to provoke a civil war

Continued on page 3

Armenian NSS Arrests Two Citizens on Charges of Spying for Azerbaijan

YEREVAN—Armenia’s National Security Service (NSS) said today it has arrested a former career army officer and his friend on charges of spying for Azerbaijan. In a statement the NSS described the scale of high treason as ‘unprecedented.’

According to the NSS, the former army officer appeared to be awarded military and other government medals for ‘impeccable service and participation in hostilities’.

The NSS said the officer and his friend had traveled to Turkey for search of jobs and were recruited there by Azerbaijani special services.

After leaving Turkey they met with high-ranking officials of the Azerbaijani special services in Azerbaijani embassy in a third country and were asked to sign some cooperation papers.

According to NSS, the two men were in regular contact with the special services of Azerbaijan, received specific instructions to photograph and film the military units of the Armenian armed forces, the military equipment deployed there, the number of servicemen and personal data of command personnel.

They also recorded and transmitted information about the deployed air defense systems of Armenia and Artsakh, the presence of air defense systems near special and important facilities, including reservoirs, hydro-electric power plants, strategic heights,

and shelter facilities during hostilities, the number and movement of troops and military equipment. This information was sent to the Azerbaijani special services using mobile applications with activation of Internet access and determination of the location of specially protected objects.

According to the NSS, during the war in Artsakh last autumn, the former army officer was a commander of a volunteer unit. He went to the battlefield in the Hadrut region of Artsakh to carry out a new assignment received from the Azerbaijani special services. Until October 2020, he collected and transmitted information about air defense and missile systems, military equipment and combat positions to the enemy’s special services through a mobile phone.

Continued on page 3

Russian, French and German FMs Discuss the Situation in Nagorno Karabakh

In a telephone conversation with Russian Foreign Minister Sergei Lavrov on Monday French Foreign Minister Jean-Yves Le Drian and German Foreign Minister Heiko Maas discussed the situation in Nagorno-Karabakh and on the Armenian-Azerbaijani border.

The implementation of the provisions of the statements of the leaders of Azerbaijan, Armenia and Rus-

sia dated November 9, 2020 and January 11, 2021 were also on the agenda, the Russian Foreign Ministry said.

“The importance of strict adherence to the ceasefire regime and the need for a political-diplomatic solution to emerging differences were emphasized. The ministers reaffirmed the role of the OSCE Minsk Group in the nego-

Continued on page 2

Biden, Erdogan to Discuss Nagorno Karabakh – Sullivan

WASHINGTON, DC — U.S. President Joe Biden and Turkish President Tayyip Erdogan will meet to discuss Syria, Afghanistan, Nagorno Karabakh and other regional issues next week and will also look at the “significant differences” between Washington and Ankara, the U.S. national security advisor said on Monday.

Speaking at a White House briefing, Jake Sullivan said the eastern Mediterranean, Syria, Iran, as well as the role that Turkey will play in Afghanistan as the United States withdraws from the country will be part of the “expansive agenda”.

In addition, the meeting, planned to take place on June 14 on the sidelines of the NATO summit in Brussels, will also review their ties and look for ways on how the United States and Turkey deal with some of their “significant differences on values and human rights and other issues”, Sullivan said.

“President Biden knows Erdogan very well, the two men have spent a good amount of time together and they’re both, I think, looking forward

to the opportunity, to really have a business like opportunity to review the full breadth of the relationship,” Sullivan said.

The two NATO allies also have differing views in Nagorno-Karabakh conflict as well as Ankara’s oil and gas ambitions in the eastern Mediterranean while Turkey’s potential role in Afghanistan in the aftermath of planned U.S. pullout could serve as an area of cooperation.

Torture of Armenian POWs Sets a Precedent for Malicious Violation of International Law

YEREVAN, -- The Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Armenia strongly condemned official Baku's criminal prosecution against Lyudvik Mkrtchyan and Alyosha Khosrovyan, captured during the recent aggression of Azerbaijan against Artsakh.

Continuing to violate the norms of humanitarian law, particularly the Geneva Convention on the Treatment of Prisoners of War, which explicitly states that prisoners of war are released and repatriated immediately after the cessation of hostilities, Azerbaijan has brought a trumped-up criminal charges against 14 captured Armenian servicemen, which also violates the trilateral statement of November 9, 2020, Armenia's Foreign Ministry said today in a statement.

It said the criminal cases against 16 Armenian servicemen, as well as the torture and psychological pressure of other Armenian prisoners of war and captured civilians set a precedent for a malicious violation of interna-

tional law. It is clear that Azerbaijan instrumentalizes the captured people as political hostages and tools to pursue other goals.

'Official Baku also blatantly defies the relevant decisions of the European Court of Human Rights (ECHR) on providing information on Armenian servicemen and civilians held in Azerbaijani captivity.

Despite numerous calls from the international community, Azerbaijan continues to conceal the true number of the prisoners, denying the captivity of dozens of Armenian servicemen and civilians. Moreover, Azerbaijan denies the detention of those whose captivity in Azerbaijan has been documented both through video coverage and testimonies of repatriated prisoners, which raises suspicions of a number of serious crimes.

All Armenian prisoners of war and civilian captives held in Azerbaijan must be immediately released and repatriated without any preconditions.'

Armenia Elected Chair of UN General Assembly's Administrative and Budgetary Committee

NEW YORK -- Armenia has been elected Chair of the Fifth Committee of the General Assembly, with responsibilities for administrative and budgetary matters, the Armenian Mission to UN informs.

The Fifth Committee is the Committee of the General Assembly with responsibilities for administrative and budgetary matters. Based on the reports of the Fifth Committee, the General Assembly considers and approves the budget of the Organization in accordance with Chapter IV, Article 17 of the Charter of the United Nations.

The Assembly also considers and approves financial and budgetary ar-

rangements with specialized agencies and makes recommendations to the agencies concerned.

The Committee meets during the main part of the General Assembly session (September to December). Because of its heavy work load it also meets during a resumed session in March. The Committee also holds a second resumed session in May to deal with administrative and budgetary aspects of UN Peacekeeping.

The Fifth Committee may also consider urgent matters relating to the financing of a peacekeeping mission authorized by the Security Council at any of its sessions.

Russian, French and German FMs

Continued from page 1

tiation process between Azerbaijan and Armenia," the statement said.

The Russian side noted that "any involvement of international organizations is possible only with the consent of Baku and Yerevan."

According to the French Foreign

Ministry, Minister Le Drian noted France's full commitment to deescalating tensions between Armenia and Azerbaijan and resolving pending issues stemming from last fall's conflict between the two countries. In this regard, he reaffirmed our desire to continue coordinating closely with Russia, particularly as one of the co-

Armenian Defense Firms to Contribute More Advanced Weapons to the Military

YEREVAN -- The Armenian government's efforts to expand the domestic defense industry intensified after the autumn war in Nagorno-Karabakh and will bear fruit soon, Minister of High-Tech Industry Hayk Chobanyan said on Wednesday.

Chobanyan said that Armenian defense firms will contribute more advanced weapons and other military hardware to the country's arms forces.

"We are now making significant changes in this area," he told RFE/RL's Armenian Service. "Some successes have already been achieved. Concrete programs, which have never been implemented before, are being implemented now."

"I believe that we will have changes in this sector within months. We will have the first substantial changes in terms of the involvement of Armenia's military-industrial complex in the defense of Armenia's borders," he said.

Chobanyan, whose ministry oversees the Armenian defense industry, shed no light on those programs or

specify new weapons developed by domestic companies.

The latter are known to manufacture various types of ammunition as well as unmanned aerial vehicles which the Armenian army had begun receiving years before the outbreak of last year's war with Azerbaijan.

One such company, DAVARO, has teamed up with several other local firms to design and manufacture both military and civilian drones.

"There has been a quite a bit of consolidation in the sector after the war. Defense and software development companies have joined forces and expect quite good results," its chief executive, Davit Galoyan, said on Wednesday.

Aleksandr Yesayan, the chairman of Armenia's Union of Advanced Technology Enterprises, stressed the importance of such consolidation.

"Scale is very important for the defense industry in both the internal and external markets," said Yesayan. "If you don't have a [serious] production volume you can't compete with, say, Israeli companies."

Universal Postal Union Declines to Register Azerbaijan's Stamps Promoting Xenophobia against Armenians

YEREVAN -- The Universal Postal Union (UPU) has decided not to register the "Azerbaijan 2020" postage stamps issued by Azerbaijan in their database, as those stamps contradict the relevant provisions of the Union Convention and Code of Conduct, the Ministry of High-Tech Industry informs.

The Union has asked Azerbaijan to reconsider issuing the stamps.

Following the military aggression against Artsakh unleashed by Azerbaijan in 2020, the Ministry of High Technologies of Armenia and the Ministry of Foreign Affairs sent letters to the Union drawing attention to "ob-

vious hatred and xenophobia against Armenians" in the postage stamps issued by the Ministry of Transport, Communications and High Technologies of Azerbaijan.

The leadership of the Universal Postal Union informed the Armenian side about their about-stated decision.

chairs of the Minsk Group, together with the United States, and within relevant international bodies.

The Minister underlined the importance of initiating negotiations between the parties on the challenges of

demarkating and delineating the border, unconnected with developments on the ground. He reiterated the need for the parties to show the utmost restraint and to refrain from any provocations.

Consul General Armen Baibourtian Holds Meetings with California State Legislators in Sacramento

SACRAMENTO - On May 27, Consul General of Armenia in Los Angeles Ambassador Armen Baibourtian visited California State Capitol Sacramento, and held a working meeting with Speaker Anthony Rendon of the California State Assembly. The meeting at the State Capitol was also attended by Adrin Nazarian, California State Assemblymember. The interlocutors discussed issues pertinent to the Armenia-California cooperation agenda aimed at enhancing the evolving partnership. Ambassador Baibourtian briefed the interlocutors about the post-war situation in Armenia and Artsakh. During the meeting, they exchanged views on the consequence of infiltration of Azerbaijani troops into the sovereign territory of Armenia, about the capture of six Armenian servicemen on the territory of Armenia, the murder of a soldier, as well as the inadmis-

sibility of Azerbaijan's aggressive actions from the viewpoint of international law.

On the same day, California State Assemblymember Adrin Nazarian hosted a reception for legislators on behalf of the California Armenian Legislative Caucus in honor of Ambassador Armen Baibourtian. The event at Brasserie Capitale was attended by the California Senate Minority Leader Senator Scott Wilk and Senator María Elena Durazo, as well as by California Assemblymembers Suzette Martinez Valladares, Laura Friedman, and Luz Rivas.

At the end of the in-depth discussion, the Consul General of Armenia expressed his gratitude to Assemblymember Adrin Nazarian for organizing the event and to all present legislators for their continuous support to Armenia and Artsakh.

Armenian Parliamentary Election Campaign

Continued from page 1

in Armenia," he said at a rally held in the village of Parakar.

The main challengers of Pashinyan's Civil Contract party are the two opposition parties represented in the outgoing parliament as well as blocs led by the country's three former presidents: Levon Ter-Petrosian, Robert Kocharian and Serzh Sarkisian.

Kocharian and his opposition allies making up the Hayastan (Armenia) bloc campaigned, meanwhile, in southeastern Syunik province. The ex-president held a rally in the provincial capital Kapan on Monday evening.

Unlike Kocharian, Sarkisian is not seeking to become prime minister or even a parliament deputy. His Republican Party (HHK) has formed an alliance with the opposition Fatherland party of Artur Vanetsyan, a former head of Armenia's National Security Service.

Edmon Marukyan, the leader of the parliamentary Bright Armenia Party (LHK), expressed serious concern over mounting tensions between the ruling party and the radical opposition forces led by the two ex-presidents. He claimed that they could plunge the country into a "civil war."

Marukyan said Armenians can prevent it by voting for his party in large numbers. "Or else, if one of those sides succeeds it will seek to destroy the other," he told reporters while marching through Yerevan together with his associates.

Marukyan expects to get the ballots of the majority of the 40% undecided voters in order to bring solidarity and rule out clashes in the country.

Prosperous Armenia Party (BHK), the other opposition party represented in the outgoing parliament, it held its first campaign rally in Abovian, a town 15 kilometers north of Yerevan has long been BHK leader Gagik Tsarukyan's political stronghold.

The BHK is running in the snap parliamentary elections under the slogan "Safe Homeland, Powerful State."

Armenia's first President, leader of the Armenian National Congress Party Levon Ter-Petrosyan urged his teammates to be calm and cold-hearted during the election campaign.

"Never get into an argument with opponents, let them swear, let them do whatever they want. Your arguments are so powerful that you absolutely do not need to get involved in such arguments. Leave it to them," Levon Ter-Petrosyan said.

Rep. Manoogian Serves as Inaugural Speaker of Armenian Assembly Summer Speaker Series

WASHINGTON, D.C. - Armenian American politician and Michigan State Representative Mari Manoogian kicked off the Armenian Assembly of America Internship Program Summer Speaker Series on Thursday evening, June 3rd. The event, which was open to all community members, provided participants with insights into Rep. Manoogian's political career and experience as the youngest woman serving in the 101st Legislature, and as the first Armenian American woman to serve in the Michigan Legislature. She is currently serving her second term, representing the residents of the 40th House District.

Following welcoming remarks by Assembly Western Region Director Mihran Toumajan, who served as moderator, Rep. Manoogian elaborated on her start in politics, which is rooted in her birthplace of Birmingham, Michigan and in the Armenian American community. She noted the importance of providing opportunities to Armenian American college students and young professionals since she herself was inspired by the resiliency and vibrancy of her local Armenian community. Rep. Manoogian stated that she appreciated the work of the Assembly and the internships the organization provides that helps the next generation gain a better understanding of the political process in Washington, D.C.

"Building relationships out early has made our office incredibly successful in the work that we do," said Rep. Manoogian, who focuses on various kinds of legislation, including strengthening public schools, clean water, healthcare, incentives for first-time home buyers, and foundational infrastructure.

Rep. Manoogian, who currently serves as the Deputy Democratic Caucus Whip and Minority Vice Chair for the House Committee on Energy, in addition to serving on the House Commerce & Tourism Committee, commented on the significance of elected officials working together from different parties.

"During a time of division in our country, it's important to model good behavior and make as many bipartisan efforts as possible to make the lives of our constituents better," she said.

A question and answer session followed her remarks, where Toumajan commended Rep. Manoogian for spearheading House Resolution 0319 (2020) in the Legislature that she introduced on October 8, 2020, during the 44-day war in Artsakh. The resolution con-

demned Azerbaijan for its coordinated offensive against the Armenian people and also denounced Turkish interference in the conflict, while urging the United States Department of State to work with the co-chairs of the Minsk Group and the governments of Armenia, Azerbaijan and the Republic of Artsakh to achieve a long-lasting and peaceful resolution.

The swift and unanimous passing of the resolution was a "testament to relationships we built across the aisle," said Rep. Manoogian, who makes a concerted effort to discuss priority Armenian issues with fellow elected officials.

She also raised and passed a resolution regarding the reaffirmation of the Armenian Genocide in the State of Michigan, which she said "has a long history of being on the right side of our issues." Rep. Manoogian is a third-generation Armenian American whose great-grandparents came to America in the 1920s to escape the Armenian Genocide.

In terms of how being an Armenian American impacts her professional life, Rep. Manoogian, who earned both her Bachelor's and Master's degrees from the Elliott School of International Affairs at The George Washington University, said her heritage is "inherently part of what I do." She works to educate new representatives about issues facing the Armenian people and relies on community relationships "to make sure we have our finger on the pulse of what is happening."

"The Assembly's Summer Speaker Series aims to host a unique and exciting slate of presenters that offers students guidance on career paths and opportunities," said Joseph Piatt, Assembly Programs Director. "Since college students are unable to travel to Washington D.C. and Yerevan, Armenia, this summer due to the COVID-19 pandemic, we have transitioned our educational forum into a virtual format for our entire community."

Armenian NSS Arrests Two Citizens

Continued from page 1

As a result, the enemy was able to locate strategically important weapons and military equipment, inflict irreparable damage and hit strategic targets, including an anti-aircraft missile system.

According to the NSS, as a result of the espionage and treacherous ac-

tivities of the above two citizens, the country hostile to Armenia received information containing state and official secrets. They were charged with treason, confessed and were arrested.

The investigators have also revealed special means for communication, mobile phones, training videos, and other items related to the criminal case.

NYC Opera Appoints Constantine Orbelian as Music Director and Principal Conductor

NEW YORK — New York City Opera has announced the appointment of internationally acclaimed conductor and pianist Constantine Orbelian as the company's Music Director and Principal Conductor. Maestro Orbelian will conduct his first NYCO production this summer when the company performs a newly created version of *Rigoletto* on Sunday, August 29 at the Phoenicia International Festival of the Voice in Kingston, New York, followed by an encore performance of the Verdi favorite on Friday, September 3 as part of Bryant Park's annual Picnic Performance series.

"We are indeed very fortunate to welcome the world-renowned maestro, Constantine Orbelian to the New York City Opera Family," commented Mr. Capasso. "Maestro Orbelian brings decades of international experience conducting opera's greatest stars both in performance and on award-winning recordings and will offer the company and its audiences many world-class performances in the future. I have no doubt his skill and experience will be central to restoring City Opera to its place in the American and international Opera scenes."

"I am thrilled to accept the position of Music Director and Principal Conductor of the venerable New York City Opera," said Maestro Orbelian. "It is a great opportunity to help bring this historic, culturally significant musical institution back to life after a challenging time of Covid closures. We will give opera lovers the thrill of hearing extraordinary singers from across America and beyond. Staying true to the NYCO tradition, we will provide contemporary composers a great platform in which to premiere their works. We look forward to welcoming you, our opera-loving public, to our performances at Bryant Park and the Phoenicia International Festival of the Voice this summer and to announcing our next season of events and performances."

New York City Opera will return to the Bryant Park Picnic Performance series this summer with four concerts beginning this month on Friday, June 18 with its annual "Pride in the Park" concert and culminating on Friday, September 3 with a fully staged, costumed and Orbelian-conducted production of *Rigoletto*, a newly created 90-minute version with narration written and performed by actor and playwright Bill Van Horn.

This winter, New York City Opera will produce, with National Yiddish Theatre Folksbiene, the world premiere of Ricky Ian Gordon and Michael Korie's *The Garden of the Finzi-Continis*, opening in January at the Edward J. Safra Hall at the Museum of Jewish Heritage – A Living Memorial to the Holocaust in downtown Manhattan, guest-conducted by Maestro James Lowe. Other upcoming 2022 productions include the New York premiere of Anthony Davis and Richard Wesley's Pulitzer Prize-winning opera *The Central Park Five*.

CONSTANTINE ORBELIAN
Four-time Grammy-nominated

conductor Constantine Orbelian has been called "the singer's dream collaborator" by Opera News, which hailed him for conducting vocal repertoire "with the sensitivity of a lieder pianist." He has toured and recorded with some of the world's greatest singers, such as American stars Renée Fleming, Sondra Radvanovsky and Lawrence Brownlee, and with the great Dmitri Hvorostovsky and other renowned Russian singers in European, North American, Russian and Asian music centers.

Maestro Orbelian's accomplishments include being Music Director of the Moscow Chamber Orchestra and the Philharmonia of Russia, founder of the annual Palaces of St. Petersburg International Music Festival, Chief Conductor of the Kaunas City Symphony Orchestra in Lithuania, and Artistic Director of the State Academic Opera and Ballet Theater in Yerevan, Armenia. Among his concert and televised appearances are collaborations with Hvorostovsky, Renée Fleming, Anna Netrebko, Elina Garanca and Van Cliburn, including the legendary pianist's farewell performance.

Born in San Francisco to Russian and Armenian émigrés parents, Maestro Orbelian made his performing debut as a piano prodigy with the San Francisco Symphony at the age of 11. After graduating from Juilliard in New York, he embarked on a career as a piano virtuoso that included appearances with major symphony orchestras throughout the U.S., U.K., Europe and Russia.

The first American to become music director of an ensemble in Russia, he was awarded the coveted title "Honored Artist of Russia" in 2004 in recognition of his efforts championing Russian-American cultural exchange. In 2012 the Russian Consulate in San Francisco awarded the maestro the Russian Order of Friendship Medal, joining such luminaries as Cliburn and Riccardo Muti in being so honored. In 2001 Maestro Orbelian was awarded the Ellis Island Medal of Honor, given to immigrants, or children of immigrants, who have made outstanding contributions to the United States.

Maestro Orbelian has recorded over 60 CDs for the DELOS Label and has additional DVDs and CDs which have been released on Decca, Deutsche Gramophone, Chandos, Philips and Warner labels.

End of the Academic Year at UWC Dilijan

DILIJAN -- Having managed to keep the campus in operation safely during the pandemic and students in face-to-face classes, UWC Dilijan reached the end of the academic year with a cohort of 117 graduates from 60 countries and 318 offers from international universities.

When the pandemic hit in 2020 and the college had to send students home (accommodating 36 of those, who could not return to their families, on the campus), UWC Dilijan concentrated on putting systems in place to make its campus an exemplar of the COVID-19 good practice and started intensive communication with parents via town halls and online events. The college enrolled 225 students from 80 countries and by the third week of September 2020 started face-to-face classes. When on 27 September the hostilities on the Armenian-Azerbaijani border turned into a war over Artsakh, a new challenge was to keep students, staff and parents reassured that the situation would not affect UWC Dilijan and to show solidarity with Armenian students and staff whose lives were directly impacted by the war.

Now, a year later, while the students, staff and some parents gathered at the school for the Graduation Ceremony of the Class of 2021, it was virtual for the external community. The UWCD students and staff showed resilience, parents demonstrated trust in the college and the board and all the supporters expressed their unwavering support.

Admission of the 2021/23 cohort of students went with increased interest in the school globally and in Armenia. This year the UWC National Committee of Armenia received 281 applications from Armenia and Artsakh for 20 places. Most of them will attend UWC Dilijan with four places at UWC schools in Germany, Italy and Tanzania.

Out of 117 students of the class of 2021, 101 have been admitted to universities, 10 are taking a gap year and 6 students are awaiting university offers. The number of university acceptances this year is 318, while the total number of universities is 121.

Top universities this year:

- USA: Harvard University, Princeton University, Stanford University, University of Pennsylvania, Brown University, Cornell University, University of Chicago, Duke University, Northwestern University, Uni-

versity of California Berkeley, Amherst College, Pomona College, Carleton College, Middlebury College, Davidson College

- Canada: McGill University, University of British Columbia, University of Toronto, University of Waterloo

- UK: Imperial College London, University College London, King's College London, University of Edinburgh, University of St. Andrews

- The Netherlands: Utrecht University, University of Amsterdam, Leiden University, Maastricht University

- France: SciencesPo
- China: NYU Shanghai, Duke Kunshan University
- Singapore: Yale-NUS
- UAE: NYU Abu Dhabi

Geographically, 67% of universities that accepted UWC Dilijan students are located in the USA, 8% in the UK. Among other top countries are Canada (8%), Netherlands (6%), Spain (2%), Belgium (1%), Germany (1%).

Many UWC graduates become Davis Scholars, attending one of the 99 partner institutions in the USA via the Shelby Davis scholarship programme. This year UWC Dilijan has 70 Shelby Davis Scholars.

"Internationally, UWC Dilijan is lauded for having the campus open throughout the pandemic, the war in Artsakh and political instability in Armenia. We have been the only UWC among 18 worldwide with an almost uninterrupted academic process this year. It is truly a major achievement for a young international school in Armenia, and it is a credit to UWC Dilijan and Armenia, our wonderful host country, who have the trust of our community," says Gabriel Ernesto Abad Fernández, Head of College.

"Our vision is for UWC Dilijan to make an impact, primarily, on our young people so that they, like us, can pursue their dreams and reach their potential in a creative and supportive environment. Our ambition is for the school to be a force – through the power of education – in enhancing global efforts to achieve a more peaceful, equitable and sustainable world that we can pass on to our children. It is taking a new meaning in a world that has become more fractured due to the confluence of unprecedented circumstances," says Veronika Zonabend, the Chair of the Board and co-founder of UWCDilijan.

Հնչակեան Տեսլապաշտ Ղեկավար՝ Յարութիւն Կուժունի (1916 - 1976)

«Մահը՝ վախճանը չէ անոնց, որոնք իրենց կեանքը իմաստաւորած են գաղափարաւոր վարքի մը գեղեցկութեամբ: Հայրենապաշտ գոյութեան մը հարստութեամբ: Իրենց կեանքը վերածած են իմաստի՝ հայ կեանքի ծառայութեան դաշտին մէջ»:

Պ. Ս.

ԱԲԵՏԻՍ ՈԱԶՄԻԿ

Շուտով կը նետուի կեանքի ասպարէզ՝ առեւտրական գործերով: Ապա, 1940-ին, եղբօր հետ կը հիմնեն «Ճէրէճեան Եղբ.» առեւտրական ընկերութիւնը: Անոնք Երկրորդ Աշխարհամարտին կը բանեցնեն խաւաքարտի գործարան մը, որ բարենպաստ պայմաններու բերումով կ'արձանագրէ ուշագրաւ յաջողութիւններ:

Սակայն, երկու ընդգծուած բարեմասնութիւններ երեւան կը հանեն անոր տեսլապաշտ ղեկավարի մը յատկանիշերը.- առաջին՝ կազմակերպչական ընդոժին շնորհքը եւ մյուսի ընթերցանութիւնը: Ան հակուած էր կարդալու եւ ուսումնասիրելու ընկերային, պատմագիտական եւ քաղաքական նիւթեր, որու ընթացքին հետզհետէ կը կոփուէր ի բնէ օժտեալ առաջնորդը եւ կարելի է հաստատել, որ ան Հնչակեան Կուսակցութիւնը կենդանացուց, ուղղեց, հունաւորեց եւ թի-

ավարեց սթափ ու հեռատես նաւապետի մը նման: Եւ ոչ միայն կուսակցական կեանքի մէջ եղաւ հմուտ եւ զգօն, այլեւ՝ ազգային եւ լիբանանեան հարթակներու վրայ, որու պատճառով ալ վաստակեց համակիրներու եւ հակակիրներու յարգանքն ու պատկառանքը նաեւ: Քաղաքական կեանքը իր հուժկուն էր կարծէք եւ իր գաղափարական համոզմունքները, ընկերվարութեան վարդապետութենէն ստացած գիտելիքները գիտէր հմտօրէն կիրառել գործնական կեանքի մէջ:

Իր ապրած ժամանակաշրջանը եղաւ բուռն ելեւէջներով հարուստ՝ ներկուսակցական, ներագալին, եկեղեցական, լիբանանեան թէ միջազգային առումներով եւ ապ շիւ կարելի է, որ ընդամէնը 60 տարի ապրելով, ինչպէս կըրցած է կենսակոչել բազմաթիւ ծրագրեր: Տեղին է յիշել, որ իր ամենաբնորոշ ներդրումը եղաւ կուսակցական կառուցման կազմակերպումը՝ իր յարակից միութիւններով, դպրոցով, մամուլով, քատրերու պատրաստումով, քայլ առ քայլ ամրանալու եւ կայանալու մարտավարութեամբ: Արդարեւ, սարքեց ճշգրիտ գործող մեքենայ-կառուց մը, որուն գապանակը ան պահեց ամենայն հմտութեամբ:

Առաջին փորձաքարը եղաւ

1946-ի ներգաղթը եւ բնականաբար ան կանգնեցաւ հայրենադարձութեան ոգեւորութեան կողքին՝ Խ. Հայաստանը համարելով անկրկնելի գրաւականը հայու գոյութեան, հիմնական երաշխիքը հայու վերածնունդին եւ յարատեւման. իր խմբագրած «Առաւօտ» օրաթերթին մէջ 6 Մայիս 1948-ին կը գրէր. «Ներգաղթն է միակ փրկութիւնը: Ներգաղթը՝ Ապրիլ 24-ով ստեղծուած գաղթահայ ձակատագրին լուծարքն է որ արտասահմանի հայերու ալ կը շնորհէ հայրենի յարկին տակ աշխատելու իրաւունքը»: Ան նետուեցաւ հրապարակագրութեան ասպարէզ եւ 1948-ին ստանձնեց «Առաւօտ» օրաթերթին տնօրէնութիւնն ու խմբագրութիւնը, երբ անոր տէրը՝ Հրանդ Տէվէճեան (Ներգաղթի կոմիտէին նախագահը) կը ներգաղթէր Խ. Հայաստան: Կարճատեւ եղաւ անոր այս ձեռնարկումը, սակայն իր առաջնորդող յօդուածները ցոյց կու տան կուռ ու տրամաբանական գրիչով օժտուած խմբագիր մը՝ յատկապէս միջազգային քաղաքականութեան թոհուբոհին հանդէպ: ՄԱԿ-ի մասին անոր բնութագրումը դիպուկ է՝ «Ամերիկեան եւ Անգլիական մոնոպոլիստները կ'աշխատին «ծու-

Շար.ը էջ 15

Այսպէս արձանագրած է բանաստեղծ Պէպօ Սիմոնեան հնչակեան ղեկավար Յարութիւն Կուժունիի մասին գրած «Իր ժառանգը» խորագրեալ յօդուածի սկիզբին:

Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի թէժ օրերուն, 11 Մայիս 1976-ի առաւօտեան, անակնկալօրէն կը մահանար Ս. Գ. Հնչակեան Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ ընկեր Յարութիւն Կուժունի (Ճէրէճեան): Ընդամէնը 60 տարեկան էր ան եւ իր ներկայութիւնը այնքան կարեւոր, լիբանանահայութեան համար ձակատագրական այդ օրերուն:

Ծնած է 1916-ին, Գոնիա, գաղթի ճանապարհին, հաճընցի Չաքարիա Ճէրէճեանի բոջնին մէջ. Չատկուան Կիրակին էր, որուն համար ալ կը մկրտուի Յարութիւն անուամբ: Չորրորդ որդին էր ան իր արմատահան ընտանիքին, որմէ ետք կ'ունենայ նաեւ եղբայր մը՝ Վահրիճը:

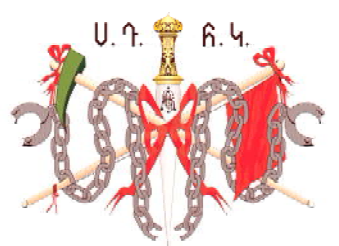
Թափառական ընտանիքը ի վերջոյ 1922-ին կը հաստատուի Լիբանան, ուր երկու տարի ետք հիւանդութեան պատճառով կը մահանայ հայրը: Հինգ զաւակ կը ծաշակեն որբութեան դառնութիւնը:

Յ. Ճէրէճեան իր նախնական կրթութիւնը կը ստանայ հայկական հիւղաւանի (քէմփ) Հայ Աւետարանական վարժարանին մէջ, ապա՝ ֆրանսական Սէն Վենսան Տը Փոլ վարժարանը, զորս աւարտելէ ետք, հակառակ ուսման բուռն փափաքին, նիւթական անձուկ պայմաններու բերումով, չի կրնար գոհացնել իր ուսումնաստենչ հոգին. այսպէս կը վկայէ ան դառնօրէն՝ «եթէ իմ ընկերները կըրցած են յաճախել աւելի բարձր դասարաններ, ես այդ դպրոցներու դրան առջեւ լացեր եմ: Անկէ յետոյ ինչ որ ունեցած եմ, եղած է ինքնաշխատութեամբ»: 18 տարեկանին կը միանայ Ս. Գ. Հնչակեան Կուսակցութեան շարքերուն՝ դառնալով գործունեայ անդամ «Կայծ» ուսանողական միութեան. ինքն է վկայողը՝ «Կուսակցութիւնը ինձի համար եղած է կուսակցական եւ միջազգային գրականութեան դպրոց»:

Դուք մեր մարմինը միայն կրնաք կախել, իսկ մեր գաղափարը՝ ո՛չ ՓԱՐԱՄԱՁ

ՀՆՉԱԿԵԱՆ ՔՍԱՆ ԿԱԽԱՂԱՆՆԵՐՈՒ 106-ԱՄԵԱԿԻ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ

Կազմակերպութեամբ՝
ՄԴՀԿ Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Մարմինի

Գլխաւոր Բանախօս՝
ՄԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան Ատենապետ
ՏՈՔԹ. ՀԱՄԲԻԿ ՍԱՐԱՏԵԱՆ

Պիտի Գործադրուի Օրուան Խորհուրդին նուիրուած
Գեղարուեստական Յայտագիր

Տեղի պիտի ունենայ
Հինգշաբթի, Յունիս 17, 2021
Երեկոյեան ժամը 7:30 ին

ՀԿԲՄ-ի Կեդրոնէն ներս
1060 North Allen Avenue
Pasadena, California 91104

Հրաւիրուած են բոլորը

Յիշելով՝ Տոբթոր-Մտաւորականը (Տբ. Թորոս Թորանեանի Յիշատակին)

ԳԵՌԳ ՊԵՏԻԿԵԱՆ

Տասնամեակ մը առաջ էր, երբ Երեւան մեկնելու համար, դարձեալ ծննդավայր Հալիպա կ'այցելէի, իմ բարի բախտէս, կարողացայ բժիշկ Թորոս Թորանեանին հետ յատուկ ժամադրութեամբ մը տեսնուիլ: Կ'ուզէի անպայման հանդիպիլ:

Ու իբրեւ անձանթ մը, սիրտս բառերուս մէջ բռնած, ուխտաւորի մը անկեղծութեամբ, որոշուած ժամուն, հաւատքս եւ ուրախութիւնս շալկած, գացի զինք տեսնելու: Անկեղծօրէն, առաջին անգամ ըլլալով պիտի հանդիպէի հալիպահայ նման գրողի մը: Զինք մօտէն կամ հեռուէն չէի տեսած, նոյնիսկ ծանօթ չէի իր անունն եւ իր գրիչին: Մէկ խօսքով զինք չէի ճանչնար: Ու աղմկոտ սրճարանի մը անկիւնը տեղաւորուելէ ետք, այդ երեկոյ մենք երկուքով եւ երկար խօսեցանք, քիչ մը ամէն բան: Յաճախ լուրջութիւններով խօսեցանք: Ինք, անհամբեր կը սպասէր, որ արդեօք ի՞նչ կամ ինչե՞ր պիտի պատմէր կամ պիտի ըսէր դիմացը նստող եւ երկար տարիներէ ի վեր ամերիկահայ դարձած, բնիկ այս հալիպցին:

Անմիջապէս, հագիւ քանի մը սովորական նախադասութիւններ փոխանակած, իր լոյս ընծայած քանի մը հատորները բռնած, արագ մը սեղանին վրայ դնելով, ցուցամատովը հասկցուց, թէ «ասոնք» ինծի համար էին: Եւ ապա ինք բացումը կատարեց մեր խօսակցութեան: Ու սկսաւ այնպէս մը խօսիլ, որ կարծես իր կեանքին կորսուած հետքերը կ'ուզէր փնտռել: Բայց առաջին իսկ հերթին, ինծի համար ինք տառապանքը շալկած ուխտաւորի մը նմանեցաւ: Կը խօսէր, կարծես թէ մեզի համար կեանքը նոր սկսած ըլլար:

Ու մենք, առանց ժամացոյցի սլաքներուն հետեւելու, անհատնում եւ հաճելի գրուցեցինք ու խօսեցանք, ահագին թուղթ վատնած եւ գրիչ մաշեցուցած այս հայուն հետ, սրտբացօրէն եւ անկեղծ: Ինք միշտ միտքը անհանգիստ, սիրտն ու հոգին անհամբեր, յաճախ այրող բառերով կը խօսէր: Կը զգայիր, որ իր այդ տարիքին, հայ հոգին տակաւին չէր յղկած: Կը հաւատար հայու վաղուան արեւին: Ինծի համար իսկապէս, որ հարց էր, թէ ինչպէ՞ս պիտի կարենայի սողալ այս հայ մտքին մէջ: Ի՞նչ կրնայի ըսել այս հայ մարդուն, Մեսրոպեան բանակի այս կամաւոր զինուորագրեալին, որ յանուն հայ գիրին, շարունակ եւ անսակարկ, քրտինք եւ հաւատք եւ օրինակելի կորով թափած էր, որոնց իբրեւ հարագատ արդիւնք տասնամեակներով եւ յաճախ ալ հոգեկան տառապանք հագած եւ նոյնքան ալ ճառագայթում տողերով՝ արտայայտած: Մէկը, որ իր անձն ու գործը կապած էր իր ժողովուրդին, իր հարագատ Արարատեան

երկրին, իր գաղութիւն եւ իր մայրենիի գիրին, մշակոյթին եւ սրտին:

Ահա իր հատորները: Անտառ մը խօսք եւ գործ: Տոբթորը, ազնիւ «տաճառներ» կերտած իր գրիչով, իսկապէս, որ իւրօրինակ դէմք մըն էր: Ահա թէ ինչո՞ւ իր բոլոր խօսքերը, գոյն տուին մտածումներու: Այդ երեկոյ, կարծես մենք երկուքով կը փորձէինք վերագտնել հայն ու հայութիւնը: Սրտցաւ մերձեցում մը կար, մեր ազգային բոլոր ցաւերուն:

Ինք, գրական հասունցած տաղանդ մըն էր, անկասկած: Սովորականին մէջ, անսովորը տեսնելու կարողականութեամբ՝ գրիչ մը, որ ընթերցողին մօտ իր ստեղծագործ կարողութիւններով, կ'արթնցնէր գիտակցութիւնը: Մէկը, որ պայքարած էր «բան» մը պահելու, իր հասուն բառերու տողերով: Ու վերջապէս, հալիպահայ ներկայ իրականութեան մէջ, ամէնէն վաստակաշատ մտաւորականներէն մէկը:

Ու մեր հանդիպման աւարտին, երբ բացայայտեց, թէ իմ հատորներէս ալ ստացած էր, ըսաւ քիչ մը շատ պարզ ու մտերիմ. -

«Գիրքերդ, կը խոստանամ կարդալ... կը կարդամ անպայման եւ կը խօսինք եւ կամ կը գրեմ»:

Ապա անկէ ետքն ալ, կարծես հո՛ս, մեր մօտ, օր մը իր «տարեդարձը» հրապարակային կերպով նշեցին, եւ որուն անձնապէս ներկայ գտնուեցայ, համեստօրէն: Ու պէտք է յիշեմ, որ ան իր խոստումը կատարեց, եւ շուրջ տասը էջերու մէջ ամփոփած իր տպաւորութիւնները ինծի ուղարկեց, որուն համար օրին երախտապարտ շնորհակալութիւններս փոխանցած էի:

Իսկ հիմա, այս օրերուն, ահա իր մահուան բօթը, որ կ'ըսէր. -

«Թորանեան ընտանիքի նահապետ, Սփիւռքահայ յայտնի գրագէտ, գրականագէտ, արուեստի ու գրականութեան իւրօրինակ դեսպան, բժիշկ, շուրջ երկու տասնեակ հատորներու հեղինակ եւ «Մովսէս Խորենացի» շքանշանի մետալակիր Թորոս Թորանեան՝ իր երկրային կեանքէն հրաժեշտ տուաւ 93 տարեկան հասակին»:

Թէեւ շուարած եմ, բայց ինք, իմ գիտակցութեանս առջեւ ներկայ է: Կը փորձեմ կեանքի կոչել, շարել, դասաւորել բոլոր հին ու նոր յուշերս: Կը զգամ, որ մտքիս մէջ իր յիշատակն է, որ կը շրջի տաք, նոյնքան ալ՝ մտերիմ: Ահա, հայ գրող մըն ալ կը հեռանայ, կ'ըսեմ: Հայ գրիչ մըն ալ կը լռէ: Հայ մտքի ու հոգիի շտեմարան մըն ալ իր ստեղծագործ տիրոջմէն կը բաժնուի:

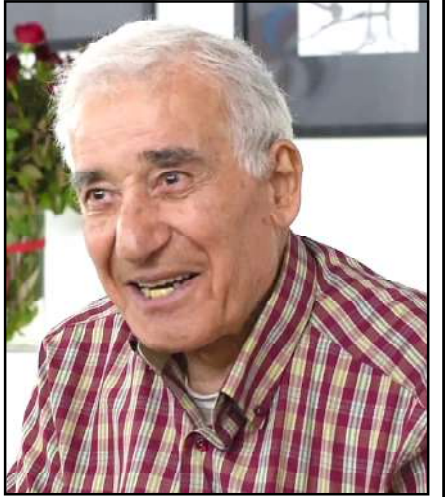
Անուններ կան, որոնք կարծես միասին կը մտածեն: Այսպէս՝ Հալիպա եւ տք. Թորանեան: Երբ, անկեղծօրէն մէկուն մասին կը խօսինք, մեր յիշողութիւնը մաքուր ջուրերուն մէջ նաե՛ւ կը յիշէ այն միւսն ալ: Ահա, այժմ էր «տոբթոր»:

Մահացած է Գրող Թորոս Թորանեանը

Իննսուներեք տարեկանին մահացած է գրող, հրապարակախօս, արձակագիր, հասարակական գործիչ, բժիշկ Թորոս Թորանեանը:

Թորանեան Հայաստանի Գրողներու Միութեան անդամ էր եւ վերջին տարիներուն կ'այրէջր Հայաստանի մէջ:

Թորոս Թորանեան ծնած է 1928 թուականին, Հալիպա: Անոր ծնողները՝ Խաչերը եւ Վարդուհին, ծնած են Կիլիկեան Հայաստանի Այնթապ քաղաքի ճիւղին գիւղը: Հայրը աւարտած է ծննդավայրի Կիլիկեան վարժարանի վեցամեայ շրջանը եւ տիրապետած է հայոց լեզուին, իսկ մայրը մանուկ հասակին մեծցած է քրտական ընտանիքի մէջ եւ մայրենի լեզուին չէ տիրապետած: Հայրը մահացած է, երբ Թորոս Թորանեան եղած է երկու տարեկան, այդ պատճառով ընտանիքի լեզուն եղած է թրքերէնը: Մինչեւ հինգ տարեկան Թորոսը խօսած է թրքերէն, հայոց լեզու սորված է մանկապարտէզին մէջ: Յաճախած է Հալիպի Կիլիպէնկեան դպրոցը: Ապա ստացած է բժշկական կրթութիւն:

Սփիւռքահայ գրականութեան մէջ բժիշկ Թորանեան հաստատապէս հայ գիրին ու գրականութեան, հայ մշակոյթի գեղեցկութեան եւ արժէքին խնկարկու հայ մըն էր: Լաւ դիտող մը: Իր սիրտը մշտական նուիրում եւ զոհաբերում եղած էր ազգին եւ անոր գաւակներուն ու հայ գիրին: Այս մէկը իր մտերիմներուն կողքին, կրնանք հաստատել բոլորս ալ:

Օտարամուտ բարքերու ներխուժումի մեր այս օրերուն, որքան կարիքը ունինք արժէքներու, որոնք նոր սերունդին կը ծանօթացնեն հայ մարդու աւանդական դիմագիծի բոլոր կողմերը: Յատակ է, թէ մարդու մը բնութագիրը, իր ամբողջ կեանքի ընթացքին, իր ստեղծած ու ձեռք ձգածն ու բերածն է: Ահա թէ ինչո՞ւ եւ ինչպէ՞ս, իր ստեղծագործութիւններուն ընթերցումներով կը զգաս, որ հրաշալի հոգի մը կայ անոնց մէջ, որ որոշ կորովով, նաեւ կ'արձագանգէ մարդոց մտքերուն՝ արդա-

րօրէն: Հաւատացէ՛ք, բառերս պարզ եւ սովորական խօսքերու չեն նմանիր: Այս տողերը պարզապէս քաղցր ու բարի չուշ մնացած ապրումի մը սկիզբն են: Վերջին հաշուով տոբթորը, պարտքը կատարած մարդ մըն էր, որ ճակատագրի բերումով կը բաժնուէր մեզմէ, յաւիտեան: Ան իր խղճի հանդարտութեամբ, իր հետ ոչինչ կը տանէր, բայց անկասկած կը դրոշմէր յանձնառու հայու, մեծ եւ բազմավաստակ մտաւորականի եւ պարկեշտ հասարակական գործիչի անմեղ եւ յստակ պատկերը:

Մեր առաջին հանդիպման աւարտին, բժիշկ Թորանեանին մաղթած էի այնքան բարիք, որոնք իրաւունք ունին ունենալու իրեն նման բոլոր ընտրեալները:

Իսկ այժմ անգամ կ'ըսեմ. - «Յիշատակն Արդարոց, Օրհնութեամբ եղիցի!»:

Յարգանք, իր հարուստ վաստակին եւ բիւր յարգանք՝ իր բարի յիշատակին:

ARMENIAN EDUCATIONAL BENEVOLENT UNION
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԲԱՐԵՍԻՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Announces the opening of the
2021 AEBU Scholarship Program
Empowering Our Youth for a Brighter Future

To apply, visit our website
WWW.AEBU.ORG

APPLY NOW
Through June 31, 2021

All eligible undergraduate students of Armenian descent are invited to apply.

626•344•7321
AEBU SCHOLARSHIP FUND COMMITTEE
1060 North Allen Avenue • Pasadena, CA 91104

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱԸ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
(626) 797-7680

Հոլանտահայ Ընտանիքը իր Հիմնած Գործարարութեամբ Ծանաչելի կը Դարձնէ Հայկական Արտադրանքը

Հոլանտահայ մէջ բնակող Եղիշեաններու ընտանիքը երկրի բնակիչներուն կը ծանօթացնէ հայկական արտադրանքը: Անոնց համայնքին մէջ՝ Զուռլէի մէջ, հայկական խանութները քիչ են, այդ պատճառաւ ընտանիքը նպատակ ունի հոլանտացիներուն ծանաչելի դարձնել հայկական խոհանոցը՝ իրենց հիմնած նոր գործարարութեան միջոցաւ:

«Շուկային մէջ մեր յաճախորդներուն 90 տոկոսը հոլանտացիներ են: Նոյն յարաբերականութիւնն է խանութին մէջ: Զուռլէի հայ համայնքին մէջ շուրջ յիսուն ընտանիք կ'ապրի: Այս թիւը շատ քիչ է պարուստի հարցերը լուծելու համար: Այդ պատճառաւ առաջին մենք կը պահպանենք մեր տեղը շուկային մէջ, ատոր հետ մէկտեղ յաճախորդներուն կը մատնանշենք մեր խանութին տեղը ու կարծես կը յաջողի, շրջանա-

ռութիւնը վատ չէ», - պատմած է Արտակ Եղիշեանը:

Արտակին կինը՝ Աննան ալ կ'ըսէ, որ կ'ուզեն ընկերային ցանցերուն վրայ տարածել իրենց գործունէութիւնը:

«Մենք կ'ուզենք բանալ Youtube-ի ալիք մը, ուր ցոյց կու տանք, թէ ինչ հայկական ուտեստներ կրնանք պատրաստել, յատկապէս հայկական լաւաշը: Ի սկզբանէ, այն կը պատրաստէին կաւէ վառարաններուն մէջ (թոնիր), ինչպէս հիմա ատիկա կը պատրաստուի հայկական գիւղերուն մէջ», - ըսաւ ան:

Աննան եւ Արտակը 2000 թուականին հաստատուած են Հոլանտա՝ որպէս փախստականներ:

Ընտանիքը այստեղ ունեցած է երկու դուստրեր: Անոնց գործարարութիւնը հիմա այն քիչերէն է, որ հայկական իւրաքանչիւր ապրանքներ կը պատրաստէ եւ կը վաճառէ:

Սայեաթ-Նովան՝ Պրոքլինի Փողոցներէն Մէկուն Մէջ

Օրեր առաջ Պրոքլինի մէջ ապրող երգչուհի Տաթև Եղիազարեանը փակած էր իրենց փողոցը եւ հայկական համերգ մը կազմակերպած էր: Վերջին մէկ տարուան մէջ համաճարակի պատճառաւ մարած էր փողոցի աշխուժութիւնը: Պատուաստումներէն ետք Տաթևը որոշեց բացօթեայ համերգով մը իրենց փողոց վերադարձնել երգն ու երաժշտութիւնը:

Տաթևը կը պատմէ, որ այս գաղափարին համաձայնած են նաեւ

երաժիշտ ընկերները, անոնք ալ թագածահրի պատճառաւ կարօտցած էին բեմը եւ հանդիսատեսը:

«Մեծաւ մասամբ իմ հեղինակային ստեղծագործութիւններն են, հայկական գործեր, ինչպէս նաեւ ճագ», - ըսած է Տաթևը:

Տաթևին դրացիները կ'ըսեն՝ անոր երգերը շատ գեղեցիկ կը հնչեն, միայն կը տխրին, որ բառերը չեն հասկնար, չնայած ատիկա չէ խանգարած անոնց վայելելու այդ համերգը:

Կը Բացայայտուին Պատերազմի

Շարունակուած էջ 1-էն

նախաւը՝ թալանելով ոչ միայն պետական գանձը, այլ եւ խլելով զինուորի հացը ու զրկելով զինք պատշաճ զինամթերքէ ու պաշտպանական միջոցներէ:

Պետական մտածողութեան մէջ խօսք մը կայ որ կ'ըսէ. «Պատրաստուիր պատերազմի, ձգտիր խաղաղութեան»: Նախկինները ամբողջութեամբ անտեսելով այս սկզբունքի առաջին մասը, միշտ մեկնած են այն սխալ տրամաբանութենէ, որ մեծ պետութիւնները չեն արտօներ տարածաշրջանի ապակայունացումը եւ եթէ մոյնիսկ պատերազմը վերսկսի Ռուսաստան կը միջամտէ եւ կը դադրեցնէ զայն մի քանի օր ետք, ինչպէս եղաւ 2016-ին: Սակայն, այդ բոլոր ենթադրութիւնները սխալ դուրս եկան ու Արցախը մատնուեցաւ այսօրուայ տխուր վիճակին:

Միջազգային խաղաղութեան Ուսումնասիրութեան Հիմնարկի հրապարակումը մաս կը կազմէ

տարիներու ընթացքին կուտակուած անտեսումի եւ ձախող կառավարման այլ տուեալներուն վրայ, որոնք կու գան մեզ աւելի մօտեցնելու՝ հասկնալու համար պարտութեան իսկական պատճառները:

Հայաստանի նախկին իշխանութիւնները տարիներ շարունակ ինչո՞ւ նման անտեսումի մատնած են երկրի բանակը, այդ է գլխաւոր հարցականը այսօր: Այդ ժամանակաշրջանին երկիրը ղեկավարած ուժերը, այժմ մասնակցելով արտահերթ խորհրդարանական ընտրութիւններուն կը մեղադրեն գործող իշխանութիւնը՝ որպէս «պարտուած», «հող յանձնող» եւ կամ «անձնատուր եղող»: Սակայն, ժողովուրդը իրենց կարծածէն աւելի գիտակից ըլլալով կը կարողանայ ճիշդ ձեւով գնահատել իւրաքանչիւրի պատասխանատուութեան բաժինը ու կը պատրաստուի իր քուէով արտայայտելու իր տեսակետը:

«ՄԱՍԻՍ»

Հարուած Հայաստանին

Շարունակուած էջ 2-էն

է Հայաստանի թիկունքին. ԱԳՆ միջոցով, ԱԳՆ ղեկավար կազմի միջոցով, կամ հարուած է Հայաստանի թիկունքին. ԱԳՆ ղեկավար կազմին հարուածելու միջոցով, ինչը կարող է տեղի ունենալ ըստ հուշեան «քաղաքական դիվերսիայի» նուրբ տեխնոլոգիաների կիրառումով: Ընդ որում, առաւել եւս մտահոգիչ է հանգամանքը, որ դա տեղի է ունենում մի իրավիճակում, երբ Հայաստանում այսպէս ասած եզրափակիչ փուլ է մտել նախընտրական գործընթացն ու սկսել է ակտիւ քարոզարշաւը, որը լինելու է բաւականին կարճատեւ եւ ըստ այդմ դրա մասնակիցները, այդ թւում գործող իշխանութիւնը փորձելու են օգտագործել ամէն միջոցով: Սա նշանակում է, որ մեծ է հաւանականութիւնը, որ ընտրարշաւի ընթացքում չեն լինի ԱԳՆ նոր նշանակումներ, չի լրացուի բացը: Միւս կողմից, այստեղ գուցէ առաջանում է հարց, թէ արդեօ՞ք Հայաստանում չի սկսում կամ չի սկսելու պարզապէս նոր արտգործնախարարութիւն, կամ ԱԳՆ լիովին

նոր վերադաս կազմ ձեւաւորելու եւ ըստ այդմ նաեւ կառուցը ամբողջութեամբ վերաձեւաւորելու լայն գործընթաց: Բայց արդեօ՞ք դա արուելու է «վիրահատական մեթոդով», եւ որքանով է նպատակալարմար եւ ողջախոհ այդ մեթոդի կիրառումը հենց այժմ:

Անկասկած է, որ ստեղծուած իրավիճակն առնուազն պահանջում է ռացիոնալ, պատասխանատու անդրադարձ քաղաքական ղեկավարութիւնից, որը պատասխանատու է պետական մեքենայի աշխատանքի եւ դրա վերաբերեալ հանրութեանը ներկայացուող հաշուետուութեան համար: Ըստ այդմ, նախընտրական քարոզչութեան համար Յունիսի 7-18-ը արձակուրդ մեկնած վարչապետի պաշտօնակատար Նիկոլ Փաշինեանը թերեւս հանրութեան առաջ պարտաւոր է անդրադառնալ ԱԳՆ շուրջ ստեղծուած վիճակին, ընդ որում նախընտրական տրամաբանութիւնից բխող հռետորաբանութիւնից առաւելագոյնս գերծ, որովհետեւ այստեղ պէտք է գերակայի հանրութեան համար հասկանալի պետական տրամաբանութիւնը:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Վերապրողի Վկայութիւններ

Շարունակուած էջ 13-էն

թեան վայրը եւ զբօսավայրը: Մեր ընտանիքը եղաւ բազմանդամ, երեք տղաք եւ երեք աղջիկ գաւազներ՝ Տիրամայր Սրբուհիի եւ Հայրիկ Եղիայի երգիքին ներքեւ: Դժուարութիւններ մեր ընտանիքին ներս որեւէ ատեն դժբախտութեան չվերածուեցան, շնորհիւ մեր ծնողաց աջալրջութեան եւ անհատնում համբերութեան: Եղանք եկեղեցույ մօտիկ եւ ընտիր դպրոցականներ, ինչպէս Ազգային Վարժարանի տեսչութիւնը կը վկայէր:

Վեց գաւազները լուռ ու մունջ ընտրեցին իրենց ուսումնական հետազօտութիւնները, եղան գործի եւ ընտանիքի անձինք, ամուսնա-

ցան եւ հօրս անցած ճանապարհը մխիթարութեան վերածեցին զինք անկասկած երջանկացնելով: Մնան տասնեւեօթ թոռներ, մինչ հայրս տակաւին ի կեանս էր, եւ ապա քսանեւեօթ ծոռեր մեր Տիրամայր Սրբուհիի երջանիկ հայեացքին ներքեւ: Նոյն պատիւը կ'երթայ նաեւ Ամերիկա գաղթած հօրս երկու քոյրերուն որոնք եւս ընծայեցին չորսական գաւազներ եւ բազում թոռներ: Սրբազան վրէժ յիբաւի:

Այս բոլորին վրայ մեր ծնողքը Ամերիկա պիտի ժամանէին մնալուն բնակութիւն հաստատելով մեր մօտ, ուղիղ քառասուն տարիներ ետք, երբ եղբայր եւ երկու քոյրեր պիտի ողջագուրուէին: Դիւցազներգութիւն յիբաւի:

Ամերիկյան Դարձաւ ՔՈՆՔԱՔԱՑ-ի Ազգերու Լիգայի Առաջին Ախոյեան

Ֆուտպոլի ԱՄՆ-ի հաւաքականը նուաճեց ՔՈՆՔԱՔԱՑ-ի (Հիւսիսային, եւ կեդրոնական ամերիկաներու եւ Քարիպեան կղզիներու ֆուտպոլի ֆետերասիոն) Ազգերու լիգայի ախոյեանութիւնը: Եզրափակիչին ամերիկացիները աւելցած ժամանակին 3:2 արդիւնքով յաղթեց Մեքսիքայի հաւաքականին:

ԱՄՆ-ի հաւաքականի յաղթական կողը նշանակեց Ախոյեաններու Լիգայի գաւաթակիր Լոնտոնի «Չելսիի» կիսապաշտպան Քրիստիան Պուլիսիչը, որ անվրէպ կատարեց 11 մեթրանոց հարուածը:

ՔՈՆՔԱՔԱՑ-ի Ազգերու Լիգայի ախոյեանութիւնը տեղի կ'ունենար առաջին անգամ ըլլալով:

Երրորդ տեղի համար պայքարին Հոնոլուրասը յետխաղեային 11 մեթրանոցներով յաղթեց Քոսթա Ռիքային:

Պեպ Գուարդիոլան՝ Պրեմիեր Լիգայի Լաւագոյն Մարզիչ

«Մանչեսթր Սիթիի» գլխաւոր մարզիչ Պեպ Գուարդիոլան ճանչուած է Փրեմիեր Լիգայի 2020/21 մրցաշրջանի լաւագոյն մարզիչ:

50-ամեայ մարզիչը երրորդ անգամ է որ կը դառնայ Փրեմիեր լիգայի լաւագոյն մասնագէտ (2018, 2019, 2021): Ընթացիկ տարուան «Մանչեսթր Սիթիին» Գուարդիոլայի գլխաւորութեամբ դարձած է Անգլիոյ ախոյեան, իսկ Ախոյեաններու Լիգայի եզրափակիչին զիջեցաւ Լոնտոնի «Չելսիին»:

Պեպ Գուարդիոլան «Մանչեսթր Սիթիի» գլխաւոր մարզիչ պաշտօնը ստանձնեց 2016 թուականից: Աւելի վաղ սպանացի մասնագէտը կը գլխաւորէր Միլնիթի «Պալընը» եւ գատալոնական «Պարսելոնան»:

«Պորուսիան» 200 Միլիոն Եւրօ Կը Պահանջէ Երլինգ Զոլանդի Զամար

Տորտմոնտի «Պորուսիան» յառաջիկայ տեղափոխման առիթի ընթացքին նորուէկիացի յարձակող էրլինգ Զոլանտին կը վաճառի, եթէ ստանայ 200 միլիոն եւրոյի առաջարկ, կը հաղորդէ սպանական AS-ը:

20-ամեայ ֆուտպոլիստի ծառայութիւններով հետաքրքրուած են անգլիական «Մանչեսթր Սիթիին», «Մանչեսթր Յունայթըտը», «Չելսիին», Մատրիտի «Ռեալն» ու գատալոնական «Պարսելոնան»:

Ըստ Transfermarkt.com-ը էրլինգ Զոլանտի արժեքը կը գնահատուի 110 միլիոն եւրօ: Աւարտած մրցաշրջանին էրլինգ Զոլանտը տորտմոնտեան խումբի հետ մասնակցած է 40 հանդիպման, նշանակած է 40 կոլ, կատարած՝ 11 կոլային փոխանցում:

Ալեքսանտր Կարապետեանը Միացաւ «Նոային»

Ֆուտպոլի Հայաստանի ազգային հաւաքականի 33-ամեայ յարձակող Ալեքսանտր Կարապետեանը պայմանագիր կնքած է «Նոայի» հետ, կը հաղորդէ երեւանեան ակումբի մամուլի ծառայութիւնը:

Ալեքսանտր Կարապետեանը հանդէս եկած է շարք մը գերմանական եւ լիւքսեմպուրկեան ակումբներու մէջ, նաեւ ռուսական «Սոչիի» եւ «Տամբովի» մէջ: Անոր նախորդ ակումբը «Արարատ Արմենիան» էր:

Ընդհատուեցաւ Հայաստանի Հաւաքականի Անպարտելի Խաղերու Շարքը

Ֆուտպոլի Հայաստանի հաւաքականը ընկերական խաղի ընթացքին մրցեցաւ Շուէտի ազգային խումբին հետ: Սոլնայի «Ֆրենդս Արենա» մարզադաշտին վրայ կայացած խումբերու անդրանիկ հակամարտութիւնը աւարտեցաւ շուէտ ֆուտպոլիստներու յաղթանակով:

Տանտէրերի կազմին մէջ առաջին խաղակազմին աչքի ինկան էմիլ Ֆորսպերգը եւ Մարկուս Տանիելսոնը, իսկ երկրորդին՝ Մարկուս Պերգը: Հայաստանի հաւաքականէն միակ պատասխան կողը 64-րդ վայրկեանին նշանակեց Վահան Բիչախիթեանը: Հանդիպման 38-րդ վայրկեանին տանտէրերը չկարողացան իրացնել 11մ հարուածը: Այն ետ մղեց Հայաստանի դարպասապահ Դաւիթ Եուրջենկոն:

Այդպիսով, Շուէտի հաւաքականը յաղթեց 3:1 հաշուով եւ ընդհատեց Հայաստանի ընտրանիի 9 անպարտելի խաղէ բաղկացած շարքը: Հայաստան յաջորդ հանդիպումը կը խաղայ Սեպտեմբերին, աշխարհի առաջնութեան փուլին:

Դատարանը Արգիլած Է ՈւեֆԱ-ին Եւ ՖիֆԱ-ին Պատժամիջոցներ Կիրառել Սուփերլիգայի Ակումբներուն Դէմ

Զուրիցերիոյ Արդարադատութեան նախարարութիւնը Ֆուտպոլի Միջազգային ֆեդերացիային (ՖիֆԱ) եւ Ֆուտպոլային Ասոցիացիաներու Եւրոպական Միութեանը (ՈւեֆԱ) պաշտօնապէս ծանուցած է, որ այդ կազմակերպութիւնները իրաւունք չունին պատժամիջոցներ կիրառել Եւրոպական Սուփերլիգային դուրս չեկած ակումբներուն դէմ:

ՖիֆԱ-ն ու ՈւեֆԱ-ն կը գտնուին Զուրիցերիոյ մէջ: Սուփերլիգայի նախագէն դուրս չեն եկած Մատրիտի «Ռեալը», գաթալոնական «Պարսելոնան» եւ Թուրինի «Եուլտուստաը»: Երեք ակումբները Եւրոպական դատարանին մէջ կը վիճարկեն ՈւեֆԱ-ի կարգապահական որոշումները՝ կազմակերպութեանը մեղադրելով մրցակցութեան սկզբունքներու խախտման եւ իրաւազանցութեան մէջ:

Սուփերլիգայի 12 հիմնադիր ակումբներէն 9-ը ազգային ֆեդերացիաներու, ակումբներու երկրպագուներու եւ ՖիֆԱ-ի ու ՈւեֆԱ-ի ճնշման տակ հրաժարեցան նախագէն:

ՈւեֆԱ-ն 9 ակումբներուն պատժած էր 15 միլիոն եւրօ բարեգործական վճարով եւ եւրօգաւաթային մրցաշարերու պարգեւավճարէն 5 տոկոսի վերադարձով:

Գանատան՝ Հոքիի Աշխարհի Ախոյեան

Լատվիայի մայրաքաղաք Ռիկայի մէջ կայացած հոքիի աշխարհի առաջնութիւնը երեք պարտութիւնով սկսած Գանատայի հաւաքականը նուաճեց ախոյեանի տիտղոսը:

Եզրափակիչին գանատացիները մրցեցան նախորդ առաջնութեան ախոյեան Ֆինլանտայի հաւաքականի հետ եւ առաւելութեան հասան յաւելեալ երկրարձգուած խաղի ընթացքին՝ 3:2 (1:0, 0:1, 1:1, 1:0):

Գանատան 27-րդ անգամ դարձաւ աշխարհի ախոյեան եւ հաւասարեցաւ ԽՍՀՄ/Ռուսաստանին:

Պրոնգէ մետալները նուաճեց ԱՄՆ-ի հաւաքականը, որ 6:1 հաշուով պարտութեան մատնեց գերմանացիներուն: